

**Bratislavská medzinárodná škola liberálnych štúdií n.o.
Grösslingova 53 Bratislava**

Smernice pre prípad vzniku poškodenia zdravia, organizácia prvej pomoci

Spracoval: M.Bojnanský technik BOZP

Schválené: Vedením Bisla n.o.

Bratislava, november 2025

V súlade s ustanoveniami zákona o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci sú zamestnávateľia povinní:

„určiť postup pre prípad vzniku poškodenia zdravia vrátane organizácie prvej pomoci a informovať o ňom zamestnancov; na tento účel zabezpečiť vyškolenie zamestnancov v poskytovaní prvej pomoci,“

**Na základe horeuvedeného vydáva Bratislavská medzinárodná škola
liberálnych štúdií n.o. Grösslingova 53, Bratislava tieto**

**Smernice pre prípad vzniku poškodenia zdravia,
organizácia prvej pomoci .**

Účelom týchto smerníc je úprava organizačného a technického zabezpečenia v prípade poškodenia zdravia a poskytovania prvej pomoci v Bratislavskej medzinárodnej škole liberálnych štúdií n.o. Grösslingova 53, Bratislava (ďalej organizácia), ako aj stanovenie zodpovednosti za plnenie úloh vyplývajúcich z tejto smernice.

Ďalej uvedené činnosti v zmysle tejto smernice zabezpečia:

Privolanie prvej pomoci : svedok úrazu resp. postihnutý zamestnanec (ak je toho schopný)

Zaznamenanie pracovného úrazu do knihy úrazov :

Spísanie záznamu o registrovanom pracovnom úraze :

Zaznamenanie školského úrazu do knihy úrazov :

Spísanie záznamu o registrovanom školskom úraze :

Odoslanie záznamu a ostatných dokladov dotknutým orgánom :

Odškodnenie pracovného úrazu:

Odškodnenie školského úrazu:

Uvedené činnosti sú zabezpečované v spolupráci s bezpečnostným technikom.

Poskytnutie prvej pomoci (vyškolené osoby).....

.....

.....

.....

Následky úrazov sú v mnohých prípadoch závislé od poskytnutia rýchlej a účinnej pomoci postihnutým. To si vyžaduje, aby si všetci zamestnanci osvojili nielen bezpečnostné predpisy, ale aj zásady, postup a spôsob poskytovania prvej pomoci, obsiahnuté v tomto predpise. Z uvedeného dôvodu je nutné všetkých zamestnancov s týmto predpisom preukázateľne oboznámiť.

I. Pracovný úraz.

Základná definícia pracovného úrazu je uvedená v ustanoveniach **zákona Zákonník práce č. 311/2001 Z.z. v znení zmien a doplnkov § 195 ods.2:**

Pracovný úraz je poškodenie zdravia, ktoré bolo zamestnancovi spôsobené pri plnení pracovných úloh, alebo v priamej súvislosti s ním nezávisle od jeho vôle krátkodobým, náhlym a násilným pôsobením vonkajších vplyvov.

V súlade s horeuvedenými ustanoveniami sa za pracovný úraz nepokladá len telesné zranenie, spôsobené nezávisle od vlastnej vôle postihnutého, ale aj akékoľvek poškodenie zdravia, ku ktorému došlo nezávisle od vôle postihnutého (napr. úpal, šok, prerušenie tehotnosti, infarkt a pod.). V takýchto prípadoch sa vždy musí preukázať súvislosť medzi plnením pracovných úloh a vzniknutým poškodením zdravia lekársnym posudkom príslušného zdravotníckeho zariadenia.

Pokiaľ dôjde k sebapoškodeniu zdravia, alebo k samovražde, tieto úrazy nie je možné zaradiť medzi pracovné, nakoľko k úrazu dôjde vedomým konaním poškodeného. Zamestnávateľ nemôže sám rozhodnúť či sa jedná o samovraždu, ale rešpektuje rozhodnutie ktoré vydal vyšetrovateľ (Polícia). Čo sa týka kvalifikácie či ide o sebapoškodenie, záleží napr. od toho či boli prítomní svedkovia ktorí jednoznačne potvrdia postup poškodeného a spôsob ako k úrazu prišiel.

K ods.2) § 195 cit. predpisu - všetky úrazy zamestnancov, ktoré vzniknú pri plnení pracovných úloh, alebo v priamej súvislosti s ním (tzn. aj mimo pracoviska, resp priestorov organizácie zamestnanca) sa pre účely evidencie a registrácie považujú za pracovné.

Zákonník práce č. 311/2001 Z.z. v znení zmien a doplnkov § 220:

ods.1) Plnenie pracovných úloh je výkon pracovných povinností vyplývajúcich z pracovného pomeru, iná činnosť vykonávaná na príkaz zamestnávateľa a činnosť, ktorá je predmetom pracovnej cesty.

ods.2) V priamej súvislosti s plnením pracovných úloh sú úkony potrebné na výkon práce a úkony počas práce zvyčajné, alebo potrebné pred začiatkom práce, alebo po jej skončení. Takými úkonmi nie je cesta do zamestnania a späť, stravovanie, ošetrovanie, alebo vyšetrenie v zdravotníckom zariadení, a i cesta na a späť, ak sa nevykonáva v objekte zamestnávateľa. Vyšetrenie v zdravotníckom zariadení vykonávané na príkaz zamestnávateľa, alebo ošetrovanie pri prvej pomoci a cesta na a späť sú úkony v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh.

ods.3) Ako pracovný úraz sa posudzuje aj úraz, ktorý zamestnanec utrpel pre plnenie pracovných úloh.

Zákonník práce č. 311/2001 Z.z. v znení zmien a doplnkov § 195 ods.3:

Pracovný úraz nie je úraz, ktorý zamestnanec utrpel na ceste do zamestnania a späť.

Zákonník práce č. 311/2001 Z.z. v znení zmien a doplnkov § 221:

ods.1) Cesta do zamestnania a späť je cesta z bydliska (ubytovania) zamestnanca do miesta vstupu do objektu zamestnávateľa, alebo a iné miesto určené na plnenie pracovných úloh a späť. Ak ide o zamestnávateľa v poľnohospodárstve, lesníctve a stavebníctve, je to aj cesta z bydliska na určené zhromaždisko a späť.

ods.2) Cesta z obce bydliska zamestnanca na pracovisko, alebo do miesta ubytovania v inej obci, ktorá je cieľom pracovnej cesty, ak nie je súčasne obcou jeho pravidelného pracoviska, a späť sa posudzuje ako potrebný úkon pred začiatkom práce, alebo po jej skončení.

Cestou do zamestnania a späť sa v zmysle uvedených ustanovení Zákonníka práce rozumie cesta z bydliska (ubytovania) zamestnanca do miesta vstupu do objektu organizácie (tzn. nielen do objektu

- budovy, ale aj oploteného areálu s riadnym vstupom - bránou a pod), alebo na iné miesto určené na plnenie pracovných úloh a späť.

V organizáciách, kde pracovisko nie je totožné s jej sídlom, sa za vstup na pracovisko pokladá už vstup na miesto, z ktorého zamestnanci odchádzajú, alebo sú prepravovaní na pracovisko. Ak zamestnanca vyšle organizácia, aby priamo zo svojho bydliska išiel plniť pracovné úlohy na iné miesto v obci než je jeho pracovisko (služobná, resp. pracovná cesta), bude sa cesta z jeho bydliska na určené miesto posudzovať ako cesta do zamestnania. Ak po splnení pracovných úloh na určenom mieste pôjde zamestnanec do svojej organizácie, bude sa táto cesta považovať za úkon potrebný pre výkon práce. Keby sa však po skončení práce vracal priamo do miesta svojho bydliska, táto cesta sa bude posudzovať ako cesta zo zamestnania. Ak zamestnanec odchádza na pracovnú cestu dopravným prostriedkom zamestnávateľa z miesta vopred určeného na odchod, cesta z miesta jeho bydliska k miestu odchodu sa posudzuje ako cesta do zamestnania. Ak zamestnanec odchádza na pracovnú cestu súkromným motorovým vozidlom (so súhlasom zamestnávateľa) mimo miesta obce jeho pracoviska, považuje sa cesta z bytu (domu a pod.) k vozidlu, ako aj úkony pred jazdou (odpratanie snehu umývanie okien a pod.) za cestu do zamestnania. Výkon pracovnej cesty nastáva od momentu keď sa vozidlo začne pohybovať priamo k cieľu cesty (tzn. ak by predtým šiel zamestnanec napr. natankovať benzín, alebo nakúpiť - táto činnosť je cesta do zamestnania, uvedené sa samozrejme netýka vodičov z povolania, alebo zamestnancov vykonávajúcich uvedené činnosti pokiaľ oni sami vedú služobné motorové vozidlo). To isté platí aj pri pracovnej ceste pri ktorej sú použité hromadné dopravné prostriedky (autobusy, vlaky, lode, lietadlá a pod.). Ak je zamestnanec na pracovnej ceste mimo miesta svojho bydliska, považuje sa za cestu do zamestnania aj cesta z miesta jeho ubytovania (z hotela) do miesta vstupu určeného na plnenie pracovnej úlohy.

Hlásenie pracovných úrazov

Zákon č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v § 17 **podrobne určuje povinnosti zamestnancov a zamestnávateľov pri pracovných úrazoch, iných úrazoch, chorobách z povolania, nebezpečných udalostiach a závažných priemyselných haváriách.**

ods.1) § 17 Zákona o BOZP.

Zamestnanec je povinný bezodkladne oznámiť zamestnávateľovi vznik

- a) pracovného úrazu alebo služobného úrazu (ďalej len „pracovný úraz“), ktorý utrpel, ak mu to dovoľuje jeho zdravotný stav,
- b) iného úrazu ako pracovného úrazu alebo smrti, ku ktorej nedošlo následkom pracovného úrazu, ak vznikli na pracovisku alebo v priestoroch zamestnávateľa,

ods.2) § 17 Zákona o BOZP.

Povinnosť oznámiť zamestnávateľovi vznik udalosti uvedenej v odseku 1 má aj zamestnanec alebo fyzická osoba, ktorá bola svedkom vzniku uvedenej udalosti. Zamestnávateľ je povinný vnútorným predpisom určiť, komu a akým spôsobom sa oznamuje vznik udalosti podľa odseku 1.

ods.3) § 17 Zákona o BOZP.

Zamestnávateľ je povinný po oznámení podľa odseku 1 bezodkladne vykonať potrebné opatrenia, aby nedošlo k ďalšiemu ohrozeniu života a zdravia. Stav pracoviska, ak ide o udalosti podľa odseku 5 písm.a) druhého bodu (trestný čin) a tretieho (závažný PÚ) bodu, nemožno meniť do príchodu príslušných vyšetrojúcich orgánov, okrem vykonania nevyhnutných opatrení na ochranu života a zdravia alebo na zabránenie veľkej hospodárskej škody. Ak sa stav pracoviska mení v dôsledku vykonania opatrení, aby sa zabránilo ďalšiemu možnému ohrozeniu života a zdravia alebo veľkej hospodárskej škode, zamestnávateľ je povinný vyhotoviť dokumentáciu o stave pracoviska potrebnú na vyšetrovanie príčin vzniku takej udalosti.

Závažný pracovný úraz je taký úraz na následky ktorého poškodený zomrel ihneď, alebo kedykoľvek neskôr, alebo pri nej poškodený utrpel ťažkú ujmu na zdraví (ťažká ujma na zdraví definovaná v trestnom zákone §123 ods.3), alebo ak predpokladaná dĺžka liečenia je najmenej 42 dní.

Evidencia a registrácia pracovných úrazov

ods.8) § 17 Zákona o BOZP.

Zamestnávateľ je povinný viesť evidenciu

- a) pracovných úrazov, v ktorej uvedie údaje potrebné na spísanie záznamu o registrovanom pracovnom úraze, ak sa následky pracovného úrazu prejavia neskôr,
- b) iných úrazov ako pracovných úrazov a nebezpečných udalostí, v ktorej uvedie údaje o príčine vzniku a o prijatých a vykonaných opatreniach na predchádzanie podobným úrazom a udalostiam,
- c) priznaných chorôb z povolania a ohrození chorobou z povolania, v ktorej uvedie údaje o príčine vzniku, o prijatých a vykonaných opatreniach na predchádzanie tej istej, alebo podobnej chorobe z povolania.

Evidencia sa vedie o všetkých úrazoch, ktoré vzniknú v priestoroch zamestnávateľa tak, aby sa uvedené údaje mohli použiť ako podklad pre vykonanie potrebných opatrení a na prípadné neskoršie spísanie záznamu o registrovanom pracovnom úraze, ak sa následky úrazu prejavia neskôr. Napriek tomu, že v súčasných predpisoch nie je uvedené ideálne je uvedenú evidenciu viesť v už osvedčených knihách úrazov.

Záznam v knihe úrazov by mal obsahovať:

Meno poškodeného, deň a hodinu vzniku úrazu, pracovisko kde úraz vznikol, stručný opis úrazového deja, druh a rozsah poranenia, mená svedkov vzniku úrazu.

Uvedený záznam sa v zmysle citovaného predpisu nazýva evidenciou úrazov. Jeho cieľom je zaistiť čo najpresnejšie zaznamenanie údajov pre prípadné neskoršie spisovanie záznamu o registrovanom pracovnom úraze, vzhľadom nato, že sa v praxi stáva, že prípadná práceneschopnosť zamestnanca, následkom úrazu (pôvodne drobného) nastane až s väčším časovým odstupom.

Zisťovanie a vyšetrovanie príčin pracovných úrazov podliehajúcich registrácii

ods.4) § 17 Zákona o BOZP.

Zamestnávateľ je povinný registrovať pracovný úraz, ktorým bola spôsobená pracovná neschopnosť zamestnanca trvajúca viac ako tri dni, alebo smrť zamestnanca, ku ktorej došlo následkom pracovného úrazu (ďalej len „registrovaný pracovný úraz“), tak, že

- a) zistí príčinu a všetky okolnosti jeho vzniku, a to za účasti zamestnanca, ktorý utrpel registrovaný pracovný úraz, ak je to možné so zreteľom na jeho zdravotný stav, a za účasti príslušného zástupcu zamestnancov pre bezpečnosť; v prípade smrti, ťažkej ujmy na zdraví, alebo ak predpokladaná dĺžka liečenia je najmenej 42 dní (ďalej len „závažný pracovný úraz“), zamestnávateľ je povinný prizvať k zisťovaniu príčin aj autorizovaného bezpečnostného technika,
- b) spíše záznam o registrovanom pracovnom úraze najneskôr do štyroch dní po oznámení vzniku registrovaného pracovného úrazu,
- c) prijme a vykoná potrebné opatrenia, aby sa zabránilo opakovaniu podobného pracovného úrazu.

Spôsob zisťovania príčin pracovných úrazov určí škola napr. vo svojom internom predpise.

Vo všeobecnosti by mal pri tomto spolupracovať najmä nadriadený zamestnanca za aktívnej účasti svedkov, príp. zástupcu zamestnancov a ak by šlo o úraz komplikovanejší, alebo by sa vyskytli nejasnosti spolupracovať aj s bezpečnostným technikom a v zmysle uvedeného aj s autorizovaným bezpečnostným technikom.

Objektívne zistenie príčin pracovných úrazov je dôležité najmä z dôvodu určenia zodpovednosti za vznik pracovného úrazu a následného uplatnenia nároku na náhradu škody.

Objektívnym zistením príčin vzniku pracovného úrazu sa rozumie najmä:

- zabezpečenie miesta úrazu, vykonanie prehliadky miesta úrazu z dôvodu zistenia prípadných nedostatkov vedúcich k vzniku úrazu
- zistenie a vypočutie svedkov úrazu
- vypočutie poškodeného
- zistiť či, prečo a ktoré predpisy boli v súvislosti so vznikom úrazu porušené
- zistiť nutnosť použitia OOPP pri činnosti vykonávanej v čase vzniku úrazu
- zistiť či a kedy bol poškodený oboznámený s bezpečnostnými predpismi potrebnými pre výkon činnosti pri ktorej došlo k úrazu (školenie o BOZP)
- zistiť aká škoda vznikla na zdraví poškodeného, príp. škole
- v prípade potreby vykonať rekonštrukciu úrazového deja a pod.

Registrácia úrazov - vyplňanie záznamov o registrovanom pracovnom úraze

Záznam o registrovanom pracovnom úraze sa spisuje, až po úplnom vyšetrení príčin vzniku úrazu (najneskôr však do štyroch dní odo dňa nahlásenia vzniku registrovaného pracovného úrazu), pri spisovaní záznamu o registrovanom pracovnom úraze by mali byť prítomní všetci, ktorí sa zúčastnili na zisťovaní príčin a vyšetrení vzniku tohto úrazu.

Od 1. septembra 2006 nadobudla účinnosť **Vyhláška MPSVaR SR č. 500/2006 Z.z., ktorou sa ustanovuje vzor záznamu o registrovanom pracovnom úraze.**

Pri spisovaní záznamu o registrovanom pracovnom úraze a postupuje nasledovne:

V záhlaví sa uvedie názov presná adresa, IČO, právna forma (napr. a.s, s.r.o., nadácia a pod), a organizačná zložka (ktorá je evidujúcou a vykazujúcou jednotkou) zamestnávateľa.

Rozsah zodpovednosti zamestnávateľa za registrovaný pracovný úraz sa uvedie v percentách podľa §195 až 198 Zákonníka práce.

V rubrike 1) sa uvádzajú osobné údaje poškodeného, identifikačné číslo sociálneho zamestnanca podľa §235 zákona č.461/2003 Z.z. v znení zákona č.43/2004 Z.z. a denný vymeriavací základ zamestnanca podľa §84 zákona č.461/2003 Z.z. v znení zákona č.461/2003 Z.z. v znení zákona č.439/2004 Z.z.. Ďalej sa uvádza skutočnosť či je poškodený zdravotne poistený a ak áno v ktorej zdravotnej poisťovni (názov a adresa).

V rubrike 2) sa uvedie presné určenie pracoviska na ktorom vznikol úraz (ulica, príp. pracovné miesto poškodeného), druh vykonávanej práce, resp. funkcia, počet rokov a mesiacov, ktorých túto prácu v organizácii vykonáva.

V rubrike 3) sa uvedie či mal poškodený požadovanú odbornú a zdravotnú spôsobilosť pre činnosť pri ktorej vznikol úraz, dátum posledného školenia o bezpečnosti práce, ktorú v čase vzniku úrazu vykonával, a či vykonanom školení boli overené jeho znalosti (napr. testom, pohovorom a pod.).

V rubrike 4) sa uvádzajú údaje o čase a mieste vzniku úrazu,

V rubrike 5) sa uvádza či ide o úraz smrteľný, dátum úmrtia poškodeného v prípade, že k nemu došlo, alebo úraz s ťažkou ujmom na zdraví (podľa §123 zákona č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon - ťažkou ujmom na zdraví sa na účely tohto zákona rozumie len vážna porucha zdravia alebo vážne ochorenie, ktorou je

- a) zmrzačenie,
- b) strata alebo podstatné zníženie pracovnej spôsobilosti,
- c) ochromenie údu,

- d) strata alebo podstatné oslabenie funkcie zmyslového ústrojenstva,
- e) poškodenie dôležitého orgánu,
- f) zohyzdenie,
- g) vyvolanie potratu alebo usmrtenie plodu,
- h) mučivé útrapy, alebo
- i) porucha zdravia trvajúca dlhší čas.

Poruchou zdravia trvajúcou dlhší čas sa na účely tohto zákona rozumie porucha, ktorá si objektívne vyžiadala liečenie, prípadne aj pracovnú neschopnosť, v trvaní najmenej štyridsaťdva kalendárnych dní, počas ktorých závažne ovplyvňovala obvyklý spôsob života poškodeného.

- V rubrike 6) sa uvádza podrobný a presný popis ako došlo k úrazu
 - V rubrike 7) sa uvádza názov zdroja úrazu a kód zdroja úrazu v zmysle prílohy cit. vyhlášky (bezo zmien oproti minulosti) – napr. stroj (značka, výkon, rok výroby), dopravný prostriedok, zariadenie, inštalácia, materiál, fyzikálny, chemický, biologický faktor.
 - V rubrike 8) sa uvádza názov príčiny úrazu a kód príčiny úrazu v zmysle prílohy cit. vyhlášky (bezo zmien oproti minulosti) – opis, čo bolo v čase úrazu na pracovisku v nesprávnom, alebo nebezpečnom stave, ktorý právny predpis porušil zamestnávateľ, čo robil zamestnanec, alebo iná osoba nesprávnym, alebo nebezpečným spôsobom, ktorý právny predpis porušil zamestnanec, alebo iná osoba, či bol úraz spôsobený, alebo ovplyvnený inou osobou (uviesť meno, priezvisko a adresu tejto osoby), či bol úraz spôsobený za spolupôsobenia prírodných živlov, alebo zvierat.
napr. pri príklade č. 8 bol na pracovisku v nesprávnom, resp. nebezpečnom stave kryt kanalizácie, pričom organizácia neporušila žiadny predpis; poškodená však postupovala nebezpečným spôsobom, vzhľadom na to že odhalila kanalizáciu a dokonca ani vzniknutý otvor nezabezpečila proti pádu osôb. Úraz nebol ovplyvnený inou osobou, organizácia neutrpela škodu na majetku a ani poškodený neutrpel škodu na veciach, štatistická značka príčiny úrazu by v zmysle prílohy cit. vyhlášky boli :
8. Používanie nebezpečných postupov
9. Odstránenie ochranných zariadení.
V prípadoch, keď úraz bol spôsobený, alebo ovplyvnený inou osobou, pokiaľ išlo o zamestnanca inej organizácie, uvádza i údaj o názve a sídlo tejto organizácie.
Ak pôsobilo pri úraze viacej zdrojov a príčin, uvedú sa v orámovanej časti v dolnom pravom rohu rubriky 7) a 8) tieto údaje v zátvorke
 - V rubrike 9) sa uvádza vyjadrenie zamestnanca k úrazu a jeho podpis, ak to dovoľuje jeho zdravotný stav; uvedú sa dátumy vyšetrenia úrazu a spísania záznamu o registrovanom pracovnom úraze, vrátane podpisu zástupcu zamestnávateľa, určeného zamestnávateľom (napr. nadriadený a pod.)
 - V rubrike 10) sa uvádzajú opatreniach na odstránenie príčin úrazu, termín ich splnenia a zamestnanec zodpovedný za ich vykonanie, vrátane jeho podpisu.
 - V rubrike 11) sa uvádza vyjadrenie zástupcu zamestnancov pre BOZP a zástupcu odborového orgánu (ak pri organizácii pôsobí), s prípadnými pripomienkami a návrhmi.
 - V rubrike 12) sa v prípade prijatých opatrení (rubrika 10) uvedie záznam o kontrole týchto opatrení - tzn. či boli vykonané v požadovanom rozsahu a pod., ale až na kópii záznamu po uplynutí uvedeného termínu, tzn. nie na zázname, ktorý sa zasiela IP a pod.
 - V rubrike 13) nová rubrika pre potreby Štatistického úradu SR spôsob vyplnenia je podrobne uvedený v prílohe cit. vyhlášky.
- Číslo úrazu** je zložené z posledných 4 čísiel v ročných údajoch sledovanými 7 znakmi pre možné číslovanie prípadu. Každý úraz je jedinečný a čísloje sa postupne podľa poradia. Každý rok možno u zamestnávateľa zaregistrovať 9 999 999 úrazov. Z ľavej strany

sa na prvé 4 miesta vyznačí príslušný rok (napr.2006) a z pravej strany poradové číslo úrazu (20060000001).

Povolanie zamestnanca podľa Klasifikácií zamestnaní (KZAM) podľa opatrenia Štatistického úradu SR č. 16/2001 Z.z., ktorým sa vyhlasuje klasifikácia zamestnaní.

Vek zamestnanca zaznamená sa vek zamestnanca v čase úrazu v rokoch. Zadá sa numerická hodnota v intervale od 00 do 90 rokov (vrátane). Výnimkou sú kódy 98 a 99. Vek nižší ako 10 rokov sa zapisuje s nulou na prvom mieste.

00 Menej ako 1 rok

01 1 rok veku

02 2roky

...

10 10 rokov

...

90 90 rokov

98 Viac než 90 rokov veku

99 Vek neznámy

Pohlavie zamestnanca

1 Muž

2 Žena

9 Pohlavie neznáme

Druh poranenia, poranená časť tela, územie na ktorom vznikol úraz

– použijú sa kódy uvedené v prílohe cit vyhlášky

Dátum úrazu – uvedie sa dátum, kedy sa stal úraz, sa zaznamenáva použitím 8-miestneho čísla 'RRRRMMDD', kde 'RRRR' je rok, 'MM' je mesiac roku, a 'DD' je deň v mesiaci, napríklad 31.marec 2001 sa kóduje '20010331'. Ak je rok neznámy, 'RRRR' sa kóduje '0000', ak je mesiac neznámy, 'MM' sa kóduje '00' a ak je deň neznámy, 'DD' sa kóduje '00'.

Čas úrazu 00 00:00 až 00:59

01 01:00 až 01:59

02 02:00 až 02:59

...

23 23:00 až 23:59

99 čas úrazu neznámy

Veľkosť organizácie 0 0 zamestnancov Bez zamestnancov

1 1 –9 zamestnancov Ekvivalent plného úväzku (plný pracovný čas)

2 10 –49 zamestnancov Ekvivalent plného úväzku

3 50 –249 zamestnancov Ekvivalent plného úväzku

4 250 –499 zamestnancov Ekvivalent plného úväzku

5 500 zamestnancov a viac Ekvivalent plného úväzku

9 Neznáma veľkosť Ekvivalent plného úväzku

Príslušnosť zamestnanca k štátom, pracovný vzťah zamestnanca,

– použijú sa kódy uvedené v prílohe cit vyhlášky.

Celkový počet dní PN – údaj sa vyplňa po ukončení pracovnej neschopnosti

Špecifikácia pracoviska, pracovisko, pracovný proces, špecifická pracovná činnosť, materiálový činiteľ špecifickej pracovnej činnosti, odchýlka, materiálový činiteľ odchýlky, dotyk – spôsob poranenia, materiálový činiteľ dotyku.

– použijú sa kódy uvedené v prílohe cit vyhlášky.

Podpis poškodeného sa zabezpečuje podľa možnosti (tzn. návšteva poškodeného doma v nemocnici a pod., resp ak je nespôsobilý podpísať záznam - ruka v sadre, bezvedomie a pod. záznam je bez jeho podpisu). V prípade, že poškodený nie je spôsobilý, alebo odmietne podpísať

záznam o úraze, je v zázname nutné uviesť dôvody, pre ktoré nebol záznam poškodeným podpísaný.

Ak v zázname o úraze nie je dostatok miesta pre požadované údaje v príslušnej rubrike, uvedú sa tieto údaje s označením rubriky na zvláštnej prílohe.

V zmysle ustanovení § 17 ods. 10 zákona o BOZP:

Ošetrojúci lekár, alebo zdravotnícke zariadenie sú povinní zamestnávateľovi, príslušnému inšpektorátu práce a príslušnému orgánu dozoru na požiadanie bezodkladne oznámiť, či ide o závažný pracovný úraz.

Oznamovanie úrazov

V zmysle ustanovení § 17 ods.5 zákona o BOZP:

Zamestnávateľ je povinný po prijatí oznámenia bezodkladne oznámiť vznik

a) registrovaného pracovného úrazu

1. príslušnému zástupcovi zamestnancov pre bezpečnosť,
2. príslušnému útvaru Policajného zboru, ak zistené skutočnosti nasvedčujú, že v súvislosti s pracovným úrazom bol spáchaný trestný čin,
3. príslušnému inšpektorátu práce alebo príslušnému orgánu dozoru, ak ide o závažný pracovný úraz,

b) bezprostrednej hrozby závažnej priemyselnej havárie, vznik závažnej priemyselnej havárie, choroby z povolania, ohrozenia chorobou z povolania príslušnému inšpektorátu práce.

V zmysle ustanovení § 231 ods. 1 písm. h zákona NR SR č. 461/2003 o sociálnom poistení: zamestnávateľ je povinný oznámiť písomne príslušnej pobočke sociálnej poisťovne pracovný úraz, ktorý si vyžiadal lekárske ošetrovanie, alebo dočasnú pracovnú neschopnosť, najneskôr do troch dní odo dňa, keď sa o tomto pracovnom úraze dozvedel.

Zasielanie záznamov o úraze

V zmysle ustanovení § 17 ods.7 zákona o BOZP:

Zamestnávateľ je povinný

a) záznam o registrovanom pracovnom úraze do ôsmich dní odo dňa, keď sa o tomto pracovnom úraze dozvedel,

1. zaslať príslušnému inšpektorátu práce alebo príslušnému orgánu dozoru,
2. doručiť zamestnancovi, ktorý utrpel registrovaný pracovný úraz, alebo pozostalým, ak zamestnanec zomrel v dôsledku pracovného úrazu,

b) zaslať príslušnému inšpektorátu práce alebo príslušnému orgánu dozoru správu o prijatých a vykonaných opatreniach pri závažnom pracovnom úraze, pri chorobe z povolania, pri ohrození chorobou z povolania do ôsmich dní odo dňa, keď podľa záznamu o registrovanom pracovnom úraze sa malo opatrenie vykonať.

Orgány štátneho dozoru nad bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci (v našom prípade Inšpektoráty práce) získavajú zo záznamov o registrovaných pracovných úrazoch podklady a informácie potrebné pre výkon svojej činnosti. V praxi je nutné dodržať stanovené termíny zasielania záznamov, nakoľko napríklad inšpektoráty práce môžu za nedodržanie termínov udeliť organizácii blokovú pokutu (pokutu je možné udeliť napr. aj za neuvedenie štatistickej značky zdroja, resp. príčiny pracovného úrazu).

V zmysle ustanovení §231 ods. 1 písm. i zákona NR SR č. 461/2003 o sociálnom poistení :

zamestnávateľ je povinný predkladať príslušnej pobočke sociálnej poisťovne záznam o pracovnom úraze, ktorý podlieha evidencii a registrácii v zmysle horeuvedeného najneskôr do ôsmich dní odo

dňa, keď sa o tomto pracovnom úraze dozvedel a výsledky vyšetrovania pracovných úrazov a hlásenia o zistení chorôb z povolania do ôsmich dní od ich určenia.

Registrácia úrazu zamestnanca inej organizácie

V zmysle ustanovení § 17 ods.6 zákona o BOZP:

Ak zamestnanec utrpel registrovaný pracovný úraz na pracovisku u iného zamestnávateľa,

a) tento zamestnávateľ je povinný

1. splniť oznamovaciu povinnosť podľa odseku 5 písm.a),
2. zistiť príčinu vzniku registrovaného pracovného úrazu podľa odseku 4 písm.a),
3. po spísaní podkladu pre záznam o registrovanom pracovnom úraze podľa odseku 4 písm.b) zaslať tento podklad zamestnávateľovi zamestnanca,
4. prijať a vykonať opatrenia podľa odseku 4 písm.c),

Zamestnávateľ je povinný uchovávať záznam o registrovanom pracovnom úraze a evidenciu úrazov päť rokov od vzniku tohto úrazu.

II. Odškodňovanie pracovných úrazov

V zmysle ustanovení § 192 ods.3) Zákonníka práce:

Zamestnávateľ nezodpovedá zamestnancovi za škodu na motorovom vozidle, vlastnom náradí, vlastnom zariadení a vlastných predmetoch potrebných na výkon práce, ktoré použil pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním bez písomného súhlasu zamestnávateľa.

Zodpovednosť zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a pri chorobe z povolania je stanovená Zákonníkom práce nasledovne:

V zmysle ustanovení § 195 Zákonníka práce:

- 1) Ak u zamestnanca došlo pri plnení pracovných úloh, alebo v priamej súvislosti s ním k poškodeniu zdravia, alebo k jeho smrti úrazom (pracovný úraz), zodpovedá za škodu tým vzniknutú zamestnávateľ, u ktorého bol zamestnanec v čase úrazu v pracovnom pomere.
- 2) Pracovný úraz je poškodenie zdravia, ktoré bolo zamestnancovi spôsobené pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním nezávisle od jeho vôle krátkodobým, náhlým a násilným pôsobením vonkajších vplyvov.
- 3) Pracovný úraz nie je úraz, ktorý zamestnanec utrpel na ceste do zamestnania a späť.
- 4) Za škodu spôsobenú zamestnancovi chorobou z povolania zodpovedá zamestnávateľ, u ktorého zamestnanec pracoval naposledy pred jej zistením v pracovnom pomere za podmienok, z ktorých vzniká choroba z povolania, ktorou bol postihnutý. Choroby z povolania sú choroby uvedené v právnych predpisoch o sociálnom zabezpečení (zoznam chorôb z povolania), ak vznikli za podmienok v nich uvedených.
- 5) Zamestnávateľ zodpovedá za škodu aj keď dodržal povinnosti vyplývajúce z osobitných predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ak sa zodpovednosti nezbaví podľa § 196

Úraz posudzujeme ako pracovný pre účely zodpovednosti za škodu ak vznikol:

- pri plnení pracovných úloh
- v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh
- pre plnenie pracovných úloh.

V každom prípade by malo ísť o činnosť vykonávanú v prospech zamestnávateľa.

V zmysle ustanovení § 196 ods.1) Zákonníka práce:

Zamestnávateľ sa zbaví zodpovednosti celkom, ak preukáže, že jedinou príčinou škody bola skutočnosť že

- a) škoda bola spôsobená tým, že postihnutý zamestnanec svojím zavinením porušil právne, alebo ostatné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hoci s nimi bol riadne a preukázateľne oboznámený a ich znalosť a dodržiavanie sa sústavne vyžadovali a kontrolovali, alebo
- b) škodu si spôsobil postihnutý zamestnanec pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok a zamestnávateľ nemohol škodu zabrániť.

V zmysle ustanovení § 196 ods.2) Zákonníka práce:

Zamestnávateľ sa zbaví zodpovednosti sčasti, ak preukáže, že

- a) postihnutý zamestnanec porušil svojim zavinením právne, alebo ostatné predpisy, alebo pokyny na zistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hoci s nimi bol riadne a preukázateľne oboznámený a že toto porušenie bolo jednou z príčin škody,
- b) jednou z príčin škody bolo, že zamestnanec bol pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok,
- c) zamestnancovi vznikla škoda preto, že si počínal v rozpore s obvyklým spôsobom správania sa tak, že je zrejmé, že hoci neporušil právne, alebo ostatné predpisy, alebo pokyny na istenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, alebo osobitné predpisy, konal ľahkomyselne a musel si pri tom byť vzhľadom na svoju kvalifikáciu a skúsenosti vedomý, že si môže privodiť ujmu na zdraví.

V zmysle ustanovení § 196 ods.3) Zákonníka práce:

Ak sa zamestnávateľ zbaví zodpovednosti sčasti, určí sa časť škody, za ktorú znáša zamestnanec, podľa miery jeho zavinenia; v prípade uvedenom v odseku 2 písm.c) sa zamestnancovi uhradí aspoň jedna tretina škody.

V zmysle ustanovení § 196 ods.4) Zákonníka práce:

Pri posudzovaní, či zamestnanec porušil právne, alebo ostatné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (odsek 1 písm. a) a odsek 2 písm. a.), alebo osobitné predpisy, nemožno sa dovolávať len všeobecných ustanovení, podľa ktorých si má každý počínať tak, aby neohrozil svoje zdravie a zdravie iných.

V zmysle ustanovení § 196 ods.5) Zákonníka práce:

Za ľahkomyselné konanie (odsek 2 písm. c.) nemožno považovať bežnú neopatrnosť a konanie vyplývajúce z rizika práce.

Pri zbavovaní sa zodpovednosti zo strany zamestnávateľa v zmysle ustanovení § 196 ods.1., je dôležité preukázať oboznámenosť poškodeného zamestnanca s príslušnými predpismi (zápis zo školenia pod.) a ich znalosť (overenie znalostí po vykonaní školenia napr. formou testu a pod.) a sústavnú kontrolu opatrení (porušených zo strany poškodeného), resp. že škodu si privodil postihnutý zamestnanec svojou opilstosťou, alebo v dôsledku zneužitia iných omamných prostriedkov a zamestnávateľ nemohol škodu zabrániť, a že tieto skutočnosti boli jedinou príčinou škody.

Pracovný úraz nebude odškodnený v prípade, že nevznikol pri činnostiach, ktoré súvisia s plnením pracovných úloh, alebo v priamej súvislosti s nimi, alebo pre plnenie pracovných úloh, alebo ak sa zamestnávateľ zbaví zodpovednosti v zmysle ustanovení § 196 ZP.

V zmysle ustanovení § 197 Zákonníka práce:

Zamestnávateľ sa nemôže zbaviť zodpovednosti, ak zamestnanec utrpel pracovný úraz pri odvracaní škody hroziacej tomuto zamestnávateľovi alebo nebezpečenstva priamo ohrozujúceho život alebo zdravie, ak zamestnanec tento stav úmyselne nevyvolal.

V zmysle ustanovení § 198 **Zákonníka práce:**

Zamestnanec, ktorý utrpel pracovný úraz alebo u ktorého sa zistila choroba z povolania, má nárok v rozsahu, v ktorom zamestnávateľ zodpovedá za škodu, na poskytnutie náhrady za vecnú škodu; ustanovenie §192 ods. 3 platí rovnako.

V zmysle ustanovení § 217 **Zákonníka práce:**

- 1) Zamestnávateľ je povinný nahradiť zamestnancov skutočnú škodu, a to v peniazoch, ak škodu neodstráni uvedením do predchádzajúceho stavu. Ak ide o inú škodu na zdraví ako z dôvodu pracovného úrazu alebo choroby z povolania, platia pre spôsob a rozsah jej náhrady ustanovenia o pracovných úrazoch s tým obmedzením, že je jednorazové odškodnenie pozostalým nepatrí.
- 2) Pri určení škody na veci sa vychádza z ceny veci v čase poškodenia.

V zmysle ustanovení § 219 **Zákonníka práce:**

Zamestnávateľ, ktorý nahradil poškodenému škodu, má nárok na náhradu voči tomu, kto poškodenému za takú škodu zodpovedá podľa osobitného predpisu, a to v rozsahu, ktorý zodpovedá miere tejto zodpovednosti voči poškodenému, ak nie je vopred dohodnuté inak.

V zmysle ustanovení § 220 **Zákonníka práce:**

- 1) Plnenie pracovných úloh je výkon pracovných povinností vyplývajúcich z pracovného pomeru, iná činnosť vykonávaná na príkaz zamestnávateľa a činnosť, ktorá je predmetom pracovnej cesty.
- 2) V priamej súvislosti s plnením pracovných úloh sú úkony potrebné na výkon práce a úkony počas práce zvyčajné alebo potrebné pred začiatkom práce alebo po jej skončení. Takými úkonmi nie je cesta do zamestnania a späť, stravovanie, ošetrovanie alebo vyšetrenie v zdravotníckom zariadení, a i cesta na a späť. Vyšetrenie v zdravotníckom zariadení vykonávané na príkaz zamestnávateľa alebo ošetrovanie pri prvej pomoci a cesta na ne a späť sú úkony v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh.
- 3) Ako pracovný úraz sa posudzuje aj úraz, ktorý zamestnanec utrpel pre plnenie pracovných úloh.

V zmysle ustanovení § 221 **Zákonníka práce:**

- 1) Cesta do zamestnania a späť je cesta z bydliska (ubytovania) zamestnanca do miesta vstupu do objektu zamestnávateľa alebo a iné miesto určené a plnenie pracovných úloh a späť. Ak ide o zamestnávateľa v poľnohospodárstve, lesníctve a stavebníctve, je to aj cesta z bydliska na určené zhromaždisko a späť.
- 2) Cesta z obce bydliska zamestnanca na pracovisko alebo do miesta ubytovania v inej obci, ktorá je cieľom pracovnej cesty, ak nie je súčasne obcou jeho pravidelného pracoviska, a späť sa posudzuje ako potrebný úkon pred začiatkom práce alebo po jej skončení.

Odškodňovanie pracovných úrazov – zákon o sociálnom poistení.

Problematiku pracovných úrazov v súvislosti s odškodňovaním pracovných úrazov rieši vo svojich ustanoveniach **zákon NR SR č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zmien a doplnkov – úplné znenie zákona 513/2006Z. z.**

Problematika samotného odškodňovania pracovných úrazov je o.i. riešená **zákonom NR SR č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zmien a doplnkov.**

V zmysle ustanovení § 8 **zákona o sociálnom poistení:**

- 1) Pracovný úraz podľa tohto zákona je poškodenie zdravia alebo smrť fyzickej osoby spôsobené nezávisle od jej vôle krátkodobým, náhlym a násilným pôsobením vonkajších vplyvov, ktoré a) zamestnanec utrpel pri plnení pracovných úloh alebo služobných úloh alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh alebo služobných úloh, pre plnenie pracovných úloh alebo služobných úloh a pri odvracaní škody hroziacej zamestnávateľovi,

- 2) Choroba z povolania podľa tohto zákona je choroba uznaná príslušným zdravotníckym zariadením, zaradená do zoznamu chorôb z povolania uvedeného v prílohe č.1 zákona, ak vznikla za podmienok uvedených v tejto prílohe
 - a) zamestnancovi pri plnení pracovných úloh alebo služobných úloh alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh alebo služobných úloh,
- 3) Choroba z povolania je aj choroba, ktorá bola zistená pred jej zaradením do zoznamu chorôb z povolania, najviac tri roky pred dňom jej zaradenia do tohto zoznamu.
- 4) Plnenie pracovných úloh alebo služobných úloh podľa odsekov 1 a 2 je
 - a) výkon pracovných povinností vyplývajúcich z pracovného pomeru alebo služobných povinností vyplývajúcich zo štátnozamestnaneckého pomeru alebo služobného pomeru,
 - b) iná činnosť vykonávaná na príkaz zamestnávateľa a
 - c) činnosť, ktorá je predmetom pracovnej cesty alebo služobnej cesty.
- 5) V priamej súvislosti s plnením pracovných úloh alebo služobných úloh zamestnanca podľa odsekov 1 a 2 je
 - a) úkon potrebný na výkon práce a úkon počas práce zvyčajný alebo potrebný pred začiatkom práce alebo po jej skončení; tieto úkony nie sú cesta do zamestnania a späť, okrem cesty súvisiacej s vykonávaním služobnej pohotovosti podľa osobitného predpisu, stravovanie, ošetrovanie alebo vyšetrenie v zdravotníckom zariadení ani cesta na ne a späť, ak sa nevykonáva v priestore zamestnávateľa, s výnimkou uvedenou v písmene b),
 - b) vyšetrenie zamestnanca v zdravotníckom zariadení vykonané na príkaz zamestnávateľa alebo ošetrovanie v zdravotníckom zariadení pri prvej pomoci a cesta na ne a späť,
 - c) účasť zamestnanca na vzdelávaní, prehlbovaní kvalifikácie alebo na jej zvyšovaní, na ktorých sa zamestnanec zúčastnil na príkaz zamestnávateľa, vrátane školenia alebo vzdelávania organizovaného odborovou organizáciou alebo vyšším odborovým orgánom pre zamestnancov a pre funkcionárov výboru odborovej organizácie, ak sa na nich zúčastňujú so súhlasom alebo s vedomím zamestnávateľa,
 - d) povinná účasť zamestnanca na rekondičnom pobyte alebo v priamej súvislosti s ňou.

V zmysle ustanovení § 13 ods.3 zákona o sociálnom poistení:

Z úrazového poistenia sa za podmienok ustanovených týmto zákonom poskytujú úrazové dávky, a to

- a) úrazový príplatok, § 85 - 87
- b) úrazová renta, § 88, 89
- c) jednorazové vyrovnanie, § 90, 91
- d) pozostalostná úrazová renta, § 92, 93
- e) jednorazové odškodnenie, § 94
- f) pracovná rehabilitácia a rehabilitačné, § 95, 96
- g) rekvalifikácia a rekvalifikačné, § 97
- h) náhrada za bolesť a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia, § 99 (zákon 437/2004 Z. z)
- i) náhrada nákladov spojených s liečením, § 100
- j) náhrada nákladov spojených s pohrebom. §101

Podľa §16 je povinne úrazovo poistený zamestnávateľ.

V zmysle §17 nárok na úrazové dávky z úrazového poistenia zamestnávateľa má jeho zamestnanec po splnení podmienok ustanovených týmto zákonom.

Pokiaľ má poškodený uzavretú súkromnú úrazovú poisťku, táto nemá vplyv na odškodnenie zo strany zamestnávateľa a naopak s výnimkou ak má zamestnanec uzavretú súkromné úrazové poistenie v tej istej poisťovni ako zamestnávateľ povinné úrazové (dnes je to Sociálna poisťovňa), vtedy by bol odškodnený len z jednej poisťky.

Náhrada za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia je jednorazové odškodnenie na základe bodovania vyhotoveného lekárom (zákon 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia).

V zmysle uvedeného zákona ďalej platí:

§ 3 cit. zákona:

ods.1 Náhrada za bolesť sa poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná zistenému poškodeniu na zdraví, priebehu liečenia alebo odstraňovaniu jeho následkov.

ods.2 Náhrada za bolesť sa poskytuje na základe lekárskeho posudku (§7a 8). Sadzby bodového hodnotenia za bolesť sú ustanovené v prílohe č.1 zákona v I.a III.časti.

ods.3 Ak niektoré poškodenie na zdraví nie je uvedené v sadzbach podľa odseku 2, použije sa sadzba za iné poškodenie na zdraví, s ktorým ho možno z hľadiska bolesti najlepšie porovnať.

ods.4 Ak sa po skončení liečenia vykoná v súvislosti s poškodením na zdraví operačný výkon, ktorý sa pôvodne nepredpokladal, poškodený má nárok na ďalšiu náhradu za bolesť ako za poškodenie na zdraví, s ktorým možno tento operačný výkon z hľadiska bolesti najlepšie porovnať.

§ 4 cit. zákona:

ods.1 Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti.

ods.2 Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje na základe lekárskeho posudku (§ 7 a 8). Sadzby bodového hodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia sú ustanovené v prílohe č.1 zákona v II.a IV.časti.

ods.3 Ak niektoré poškodenie na zdraví nie je uvedené v sadzbach podľa odseku 2, použije sa sadzba za iné poškodenie na zdraví, s ktorým ho možno z hľadiska sťaženia spoločenského uplatnenia najlepšie porovnať.

ods.4 Ak sa poškodenému už poskytla náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia a vzniklo také zhoršenie následkov, ktorých vývoj sa pri pôvodnom hodnotení následkov nepredpokladal, poškodený má nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške ustanovenej v §10 ods.7.

§ 5 cit. zákona:

ods.1 Pri určení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorým sa bolesť, alebo sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotilo v lekárskom posudku (§ 7 a 8).

ods.2 Výška náhrady za bolesť a výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa určuje sumou 2 % z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikol nárok na náhradu podľa odseku 1, za jeden bod a výsledná suma sa zaokrúhli na celé desiatky korún smerom nahor.

ods.3 Na valorizáciu výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa nevzťahuje osobitný predpis.

ods.4 Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky ustanoví výšku náhrady za bolesť a výšku náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia určenú podľa odseku 2 opatrením vyhláseným v Zbierke zákonov Slovenskej republiky uverejnením oznámenia o jeho vydaní najneskôr do 31.mája príslušného kalendárneho roka.

ods.5 V prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 %.

§ 6 cit. zákona:

ods.1 Poskytovateľ náhrady a poškodený môžu uzatvoriť dohodu o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, a to aj nad výšku náhrady ustanovenú týmto zákonom, najviac však do výšky náhrady ustanovenej v §5 ods.5; ak ide o náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového

vozidla, dohodu s poškodeným môže uzatvoriť poisťovateľ, alebo Slovenská kancelária poisťovateľov.

ods.2 Dohoda o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia musí mať písomnú formu.

ods.3 Poškodený je oprávnený uplatniť nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia na súde, ak sa podal návrh na uzatvorenie dohody podľa odseku 1 a do troch mesiacov od jeho podania sa neuzatvorila dohoda podľa odseku 1 a neuspokojili sa nároky poškodeného.

§ 7 cit. zákona:

ods.1 Lekársky posudok spracúva posudzujúci lekár a vydáva zdravotnícke zariadenie, ktorého posudzujúci lekár vypracoval lekársky posudok. Ak je posudzujúcim lekárom lekár zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti, lekársky posudok posudzuje primár príslušného oddelenia alebo prednosta príslušnej kliniky zdravotníckeho zariadenia, alebo jeho zástupca, ak rozsah následkov presahuje 200 bodov.

ods.2 Zdravotnícke zariadenie, v ktorom sa poškodený liečil v súvislosti s poškodením na zdraví, je povinné posudzujúcemu lekárovi poskytnúť pri hodnotení bolesti alebo sťaženia spoločenského uplatnenia zdravotnú dokumentáciu súvisiacu s poškodením [§2 ods.3 písm.a)].

ods.3 O vydanie lekárskeho posudku (odsek 1) môže požiadať poškodený.

ods.4 O vydanie lekárskeho posudku (odsek 1) môže požiadať aj fyzická osoba, alebo právnická osoba, ktorá za poškodenie na zdraví zodpovedá, alebo poskytovateľ náhrady, iba ak im poškodený dá súhlas.

ods.5 Za vydanie lekárskeho posudku sa uhrádza poplatok podľa osobitného predpisu.

ods.6 Ak vzniknú dôvodné pochybnosti o správnom hodnotení bolestného alebo o správnom hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia v lekárskom posudku, môžu osoby uvedené v odsekoch 3 a 4 požiadať o vydanie znaleckého posudku podľa osobitného predpisu.

§ 8 cit. zákona:

ods.1 Lekársky posudok obsahuje

- a) meno, priezvisko, dátum narodenia, adresu trvalého pobytu, alebo prechodného pobytu a povolanie poškodeného,
- b) dátum vzniku poškodenia na zdraví; ak ide o chorobu z povolania, dátum priznania choroby z povolania,
- c) miesto, kde vzniklo poškodenie na zdraví,
- d) čísla položiek, podľa ktorých sa hodnotila bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia,
- e) určenie diagnózy,
- f) hodnotenie v bodoch a zdôvodnenie,
- g) celkový počet bodov.

ods.2 Z lekárskeho posudku musí byť zrejmé, na základe akých skutočností posudzujúci lekár dospel k celkovému počtu bodov.

ods.3 Lekársky posudok sa vydáva písomne. Poškodenému sa doručí jedno vyhotovenie lekárskeho posudku aj v prípadoch, ak o lekársky posudok požiadala iná oprávnená osoba podľa §7 ods.4. Jedno vyhotovenie lekárskeho posudku sa doručí aj lekárovi, s ktorým má poškodený uzatvorenú dohodu o poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

ods.4 Lekársky posudok sa vydáva, len čo zdravotný stav poškodeného možno považovať za ustálený; ak ide o sťaženie spoločenského uplatnenia, spravidla až po uplynutí jedného roka od poškodenia na zdraví.

§ 11 cit. zákona:

ods.1 Na bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku úrazu a iného poškodenia na zdraví, ktoré bolo spôsobené pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, a ak ide o chorobu z povolania z takej choroby, ktorá bola zistená pred týmto dňom, sa vzťahujú doterajšie predpisy.

ods.2 Na nároky poškodených uplatnených na súde podľa doterajších predpisov sa nevzťahuje § 6 ods.3.

III. Školský úraz.

V zmysle Metodického usmernenia MŠ SR č. 24/2006-R z 28. novembra 2006 k zavedeniu jednotného postupu škôl, školských zariadení a vysokých škôl pri vzniku registrovaného školského úrazu a pri evidencii nebezpečných udalostí:

Školský úraz

1. Registrovaný školský úraz je poškodenie zdravia (ďalej len úraz) dieťaťa, žiaka alebo študenta (ďalej len „žiak“) ak sa stal
2. pri výchovno-vzdelávacej činnosti na základných školách, základných umeleckých školách, stredných školách, špeciálnych školách, školských zariadeniach a vysokých školách (ďalej len „škola“) alebo nepovinnej činnosti organizovaných školou alebo v priamej súvislosti s ňou,
3. pri činnostiach, ktoré nie sú uvedené v písmene a) ak ich žiak vykonal na príkaz alebo so súhlasom učiteľa alebo povereného zamestnanca školy.
4. Registrovaný školský úraz je úraz, ktorý je dôvodom neprítomnosti žiaka v škole na základe stanoviska ošetrojúceho lekára trvajúcej viac ako tri dni alebo smrť žiaka.
5. Škola spisuje záznam o registrovanom školskom úraze najneskôr do štyroch dní po oznámení vzniku registrovaného školského úrazu. Ak sa jedná o neplnoletého žiaka, k jeho spísaniu sa prizve zákonný zástupca žiaka.
6. Registrovaným školským úrazom nie je úraz žiaka, ktorý sa stal pri praktickom vyučovaní, odbornej praxi vykonávanej u fyzickej alebo právnickej osoby na základe dohody, brigády alebo inej činnosti. Takýto úraz sa považuje za registrovaný pracovný úraz.
7. Neregistrovaný školský úraz je úraz, ktorý je dôvodom neprítomnosti žiaka v škole na základe stanoviska ošetrojúceho lekára trvajúcej menej ako štyri dni, poprípade ak aj nedôjde k neprítomnosti žiaka v škole, ale dôjde k poškodeniu jeho zdravia úrazom.
8. Vyšetrením úrazu sa rozumie zistenie všetkých okolností a príčin vzniku úrazu, miesta úrazu, svedkov úrazu, zdokumentovania miesta úrazu ak ide o závažný úraz, uvedenia mena a priezviska pedagogického zamestnanca, ktorý vykonával dozor v čase vzniku úrazu, poprípade mena a priezviska zamestnanca, ktorý dal žiakovi pokyn na činnosť, ktorá viedla k vzniku úrazu.
9. Škola je povinná vnútorným predpisom určiť, komu a akým spôsobom sa oznamuje vznik úrazu a nebezpečnej udalosti.

Evidencia neregistrovaných školských úrazov

1. Školy vedú evidenciu neregistrovaných školských úrazov.
2. Evidencia obsahuje meno, priezvisko, dátum narodenia žiaka, ktorý utrpel úraz, deň, hodinu, mesiac a rok vzniku úrazu, miesto, kde došlo k úrazu, spôsob ako k úrazu došlo, charakter úrazu, svedkov úrazu a meno a priezvisko pedagogického zamestnanca, ktorý vykonával dozor v čase vzniku úrazu, dátum zapísania úrazu do evidencie neregistrovaných úrazov.
3. Údaje z evidencie sa využívajú pri spisovaní záznamu o registrovanom školskom úraze a v prípade, ak sa následky úrazu prejavia neskôr.

Spisovanie záznamu o registrovanom školskom úraze

1. Záznam o registrovanom školskom úraze spisuje pedagogický zamestnanec, ktorý vykonával dozor v čase vzniku úrazu, ak to nie je možné, potom triedny učiteľ žiaka, poprípade iný zamestnanec poverený riaditeľom školy a dekanom vysokej školy.
2. Škola vyšetrí každý úraz, ktorý sa stane žiakovi pri činnostiach uvedených v článku 1, zistí, či spĺňa charakter a požiadavky registrovaného školského úrazu a postupuje podľa článku 1 tohto metodického usmernenia. Zároveň zistí príčinu úrazu, kto úraz zaviniť, okolnosti jeho vzniku, prijme a vykoná potrebné opatrenia, aby sa zabránilo opakovaniu podobného úrazu.

Predkladanie výkazu o úrazovosti žiakov a študentov za školský rok

1. Školy vypracovávajú prehľady o registrovaných školských úrazoch za uplynulý školský rok a zasielajú ich do konca júna nasledujúceho roku orgánom územnej samosprávy. Orgány územnej samosprávy ich zasielajú sumárnym výkazom príslušnému krajskému školskému úradu najneskôr do piateho júla nasledujúceho roku. Krajský školský úrad zasiela vypracovaný sumárny výkaz o registrovaných školských úrazoch Ústavu informácií a prognóz školstva do konca júla nasledujúceho roku.
2. Vysoké školy vypracovávajú prehľady o registrovaných školských úrazoch za uplynulý školský rok a zasielajú ich sumárnym výkazom Ústavu informácií a prognóz školstva najneskôr do konca júla nasledujúceho roku.
3. Školy zasielajú oznam o registrovanom školskom úraze a podklady z jeho vyšetrovania Ministerstvu školstva SR len vtedy, ak u žiaka došlo k ťažkej ujme na zdraví, alebo ak nastala smrť žiaka. Oznam o registrovanom školskom úraze a podklady z jeho vyšetrovania zasielajú školy Ministerstvu školstva SR do jedného mesiaca od spísania tohto úrazu.

Nebezpečná udalosť

1. Nebezpečná udalosť je udalosť, pri ktorej bola ohrozená bezpečnosť alebo zdravie žiaka, ale nedošlo k poškodeniu jeho zdravia.
2. Škola je povinná viesť evidenciu nebezpečných udalostí.
3. Škola je povinná po oznámení nebezpečnej udalosti bezodkladne vykonať potrebné opatrenia, aby nedošlo k ďalšiemu ohrozeniu života a zdravia žiaka.

Úschova dokladov

Školy sú povinné uchovávať záznam o registrovanom školskom úraze päť rokov od vzniku tohto úrazu, rovnaká lehota platí aj pre evidenciu podľa čl. 2.

Evidencia a registrácia školských úrazov

Po poskytnutí ošetrovania, zabezpečenia doprodu postihnutého domov, organizácia (škola) úraz zaeviduje do knihy úrazov. Sem sa zapíšu všetky skutočnosti charakterizujúce úraz.:

Meno, priezvisko, dátum narodenia, trieda resp. bydlisko zraneného

Popis úrazu - popis úkonu vykonávaného v čase úrazu, zavinenie inou osobou

Čo zranený robil nesprávnym, alebo nebezpečným spôsobom

Údaje z evidencie sa v prípade potreby neskôr využívajú pri spisovaní záznamu o registrovanom školskom úraze.

IV. Odškodňovanie školských úrazov

V zmysle ustanovení § 214 Zákonníka práce, zodpovedá za škodu vzniknutú školským úrazom organizácia, ktorá výchovu postihnutého vykonávala v čase vzniku úrazu.

Z uvedeného vyplýva, že je povinná odškodniť postihnutého organizácia v zmysle horeuvedených predpisov.

Ďalej sa postupuje ako pri odškodňovaní pracovných úrazov.

Organizácie uschovávajú horeuvedenú dokumentáciu päť rokov nasledujúcich po roku, v ktorom sa stal školský úraz.

V. Organizácia prvej pomoci v organizácii

A. Zásady starostlivosti o zranených na pracoviskách:

1. Základným opatrením je poskytovanie prvej pomoci zraneným, čo je súhrn urýchlených zásahov, ktoré sú nutné k ochrane zdravia a k záchrane života postihnutej osoby.

Prvú pomoc treba poskytnúť:

a/ pri každom poranení jednotlivca

b/ pri hromadných úrazoch

c/ pri otravách

d/ pri každom vážnom zhoršení zdravotného stavu.

2. Pomoc treba poskytnúť ihneď na mieste úrazu, alebo na najbližšom bezpečnom mieste.

3. Pomoc je povinný poskytnúť najbližší svedok úrazu. Použije k tomu zdravotnícky materiál z lekárničky prvej pomoci na pracovisku.

4. Transport postihnutého do zdravotníckeho zariadenia alebo do nemocnice nasleduje až po poskytnutí prvej pomoci prostriedkami, ktoré určuje traumatologický plán. Transport do nemocnice nesmie byť náhradou potrebných opatrení prvej pomoci. Na transport musí byť postihnutý riadne pripravený, musí byť zvolený správny postup, spôsob transportu a poloha.

5. Súbežne s poskytovaním prvej pomoci bezprostredný svedok úrazu zahlási úraz predpísaným spôsobom.

B. Zariadenia a prostriedky prvej pomoci:

- Pre poskytovanie prvej pomoci sú určené lekárničky, ktoré sú určené na ošetrovanie drobných poranení a pri nevoľnosti.
- Za kompletný a bezchybný stav zodpovedá vedúci zamestnanec, ktorému patria priestory v ktorých sa lekárnička nachádza.
- Poskytnutie prvej pomoci a použitie prostriedkov sa stručne a výstižne poznamená v knihe poskytnutia prvej pomoci. Záznam musí obsahovať údaj o tom, kedy, komu a na aký úraz sa aké prostriedky použili, meno a podpis poskytujúceho pomoc.

C. Školenie a výcvik zamestnancov:

Pri tomto sa vychádza z odporúčaní Slovenského Červeného kríža, v zmysle ktorých sa predpokladá, že zamestnávateľ zamestnávajúci menej ako 20 zamestnancov bude mať vyškoleného aspoň jedného zamestnanca o poskytovaní prvej pomoci. Zamestnávateľia zamestnávajúci viac ako 20 zamestnancov vo výrobných organizáciách zabezpečia vyškolenie 10% zamestnancov z celkového počtu zamestnancov, v ostatných organizáciách sa vyškolí 5% z celkového počtu zamestnancov.

Okrem horeuvedeného je každý zamestnanec je povinný osvojiť si:

- a/ výkon a techniku poskytnutia prvej pomoci,
- b/ rozmiestnenie lekárničiek prvej pomoci.

D. Poplachové smernice pri úraze a hromadnom úraze:

1. Pri úraze:

Každý zamestnanec, ktorý sa stal svedkom úrazu je povinný:

- a/ poskytnúť základnú (technickú a zdravotnícku) prvú pomoc zranenému,
- b/ pri úraze spôsobenom elektrickým prúdom, prerušiť prívod vypnutím elektrického zdroja (hlavný vypínač, stroj a pod.),
- c/ na ošetrovanie použiť obväzový materiál zo skrinky prvej pomoci,
- d/ dopraviť zraneného buď k lekárovi, alebo ak si to vážnosť zranenia vyžaduje telefonicky privolať záchrannú službu ÚNZ sanitné vozidlo, za účelom prevozu zraneného do nemocnice.

2. Pri hromadnom úraze:

Za hromadný úraz sa pokladá, keď pri tej istej udalosti boli zranené najmenej 3 osoby, z ktorých aspoň jedna ťažko alebo smrteľne, alebo keď bolo zranených viac ako 10 osôb.

V tomto prípade je potrebné zariadiť nasledovné:

- a/ upozorniť zamestnancov nachádzajúcich sa v objekte, za účelom poskytnutia technickej pomoci (vyprošťovanie ranených, zariadiť vypnutie elektrického prúdu, hasiť požiar, ak je potrebné privolať požiarnu jednotku),
- b/ poskytnúť hromadne základnú zdravotnícku pomoc,
- c/ riadenia celej akcie sa ujíma vedúci príslušného pracoviska, za jeho neprítomnosti je poverený riadením jeho zástupca.

E. Prvá pomoc pri popáleninách.

Popáleniny delíme na popáleniny ľahšieho stupňa a popáleniny ťažšieho stupňa. Ľahší stupeň sa prejavuje sčervenáním a páľčivou bolesťou postihnutej kože, prípadne objavením sa pľuzgierov. Pri ľahších stupňoch popálení sa u postihnutého často pozoruje zľaknutie a strach, že došlo k ohrozeniu zdravia. Ľahšiu popáleninu možno ošetriť tak, že na popálenú kožu sa prikladajú studené obklady, prípadne sa na postihnuté miesto púšťa prúd studenej vody. Páľčivá bolesť pritom veľmi rýchlo vymizne, koža nadobudne svoju pôvodnú formu a vzhľad. Taktiež pľuzgieriky rýchlo spľasnú a nové sa netvoria. Potom je vhodné postihnuté miesto potrieť masťou na popáleniny.

U ťažšieho stupňa popáleniny je tkanivo hlboko zničené až zuhoľnatené. Pri ťažkej a rozsiahlej popálenine treba popálenú kožu obviazať sterilným obväzom, alebo čistou, bielou prežehlenou vreckovkou, uterákom a pod. Obväz, alebo vreckovku treba priložiť tak, aby zakrýval nielen popáleniny, ale siahal aj na okolitú zdravú kožu v šírke asi 5 cm. Nie je potrebné obväzovať ruky, krk a tvár. Na končatiny je možné navliecť prežehlenú obliečku. Pri popáleninách väčšej časti tela

je potrebné postihnutého zabaliť aj so šatami do prežehlenej plachty. Pripálený odev sa nesmie strhávať od kože. Popálená časť sa v týchto prípadoch nemá natierať olejom ani masťou. Postihnutému treba podať Algenu, alebo Dinyl príp. iný prostriedok pre utíšenie bolesti, dôležité je postihnutého ukludňovať prívetivými slovami a podávať mu väčšie množstvo tekutín na zahasenie smädu, ktorý vznikol v dôsledku straty krvnej tekutiny. Okamžite je potrebné zabezpečiť prevoz postihnutého do nemocnice.

F. Prvá pomoc pri ošetrovaní rán.

Záchranca robí ošetrovanie rán, popálenín až po zaistení dýchania a krvného obehu poraneného, len na rany silno krvácajúce z tepien priloží stlačujúci obväz.

Malé rany záchranca zviaže pomocou hotového obväzu prvej pomoci, väčšie zakryje sterilnou gázou. Ak táto nie je k dispozícii, použije čistý uterák. Obväz sa na rane pripevní tak, aby sa nemohol posúvať.

Krvácanie z väčších rán sa záchranca pokúsi zastaviť. Rana môže krváčať zo žíl (krv tečie trvale - stálym prúdom), alebo z tepny (krv vystrekuje prerušovaným prúdom). Krvácanie zo žíl a z menších tepien sa záchranca pokúsi zastaviť priložením tlakového obväzu: na ranu dá niekoľko vrstiev sterilnej gázy a pevne pritiahne obvinačom. Pri krvácaní z veľkých tepien na končatinách stiahne záchranca končatinu nad ranou gumovým škrtidlom, prípadne použije šatku s uzlom. Poraneného treba urýchlene dopraviť do nemocnice. Pred prevozom do nemocnice treba na poraneného pripevniť lístok, na ktorom je uvedený presný čas upevnenia škrtidla. Pri prevoze do nemocnice škrtidlo neuvolňovať.

Pri silnom krvácaní na krku, ramenách a trupe, nie je spravidla možné použiť tlakový obväz, ani škrtidlo. V takomto prípade sme odkázaný zastaviť krvácanie len stlačením cievy prstami v rane až do príchodu záchranej služby.

Pri poskytovaní prvej pomoci postihnutého uložíme do ľahu a poranenú končatinu uložíme vyššie. Tým zabránime poraneniu postihnutého pri páde zo straty vedomia a znížime krvácanie z rany.

Vnútorne krvácanie

Vnútorne krvácanie je nebezpečné preto, lebo pri bežnom vyšetrení nie je postrehnuteľné. Prejavuje sa zhoršovaním stavu postihnutého, s rozvojom šoku, v ktorom postihnutý bez včasnej pomoci zomiera. Pri poranení niektorých veľkých ciev v brušnej dutine je krvácanie také masívne, že pacienta nemožno zachrániť, ani okamžitou operáciou. Najčastejšie vnútorne krvácanie je do brušnej dutiny pri tupých poraneniach – po dopravných nehodách, pádoch z výšky, privalení a pod. Vnútorne krvácanie je obávanou komplikáciou aj pri zlomeninách stehennej kosti, kde môže pri poranení stehennej tepny postihnutý vykrváčať medzi svalstvom do stehna. Prvou pomocou pri vnútornej krvácaní je liečba šoku.

Hypovolemický šok – šok zo straty krvi

Pod pojmom šok rozumieme neschopnosť krvného obehu poskytnúť organizmu potrebný prísun živín a kyslíka, a odsun produktov látkovej výmeny. Na prepravu živín, kyslíka a odpadových látok organizmus využíva krv. Pri veľkej strate krvi nie je krvný obeh schopný požiadavky organizmu pokryť. Preto sa začína rozbiehať obranný mechanizmus, ktorý smeruje prednostnému zásobovaniu tých orgánov, ktoré sú najcitlivejšie na nedostatok kyslíka – mozog, srdce. Tento stav sa nazýva aj zvratnou fázou šoku, čo v praxi znamená, že účinnou liečbou šoku v tomto období je možné postihnutého zachrániť. Ak táto fáza šoku trvá dlho, začína sa v ostatných orgánoch, ktoré nie sú dostatočne prekrvené, rozvíjať nezvratné poškodenie ich funkcie a šok sa dostáva do nezvratnej fázy. v tejto fáze poškodené orgány – obličky, pečeň, pľúca, črevá a iné, už nie sú schopné plniť svoju funkciu a postihnutý zomiera poškodením mozgu a srdca účinkom toxických spodín látkovej výmeny aj napriek liečebnému úsiliu.

Príznaky šoku sú nasledovné:

Chladná, bledá až mramorová koža pokrytá lepkavým potom, rýchly a slabo hmatný pulz, zrýchlené povrchové dýchanie, vedomie prechádza z úvodného podráždenia postupne do útlmu až do bezvedomia.

Prvá pomoc spočíva v rýchlom zastavení krvácania (ak je to možné) a v poskytnutí tzv. 5t: ticho, tíšenie bolesti, tekutiny, transport.

- Ticho – postihnutého upokojíme, snažíme sa získať jeho dôveru, vystupujeme rozhodne, nepodliehame panike, v okolí postihnutého zabezpečíme pokoj.
- Teplo - postihnutého zakryjeme dekou, čím bránime stratám tepla a zbytočnému energetickému výdaju organizmu.
- Tíšenie bolesti – zabezpečíme správnym ošetrením, vhodnou polohou, znehybnením zlomenín, vylúčením zbytočného hýbania postihnutým.
- Tekutiny - zabezpečíme dostatočný prísun krvi k mozgu, srdcu a orgánom hrudníka tzv. autotranfúznou polohou. Je to poloha na chrbte so zvýšenými dolnými končatinami. Pri veľkých stratách krvi sa osvedčuje zabandážovať dolné končatiny elastickým obvazom smerom od členkov ku stehnám, čím sa lepšie vytlačí krv smerom k životne dôležitým orgánom.
- Transport - zabezpečíme odborný a rýchly transport postihnutého do nemocnice. Od nehody po zahájenie účinnej liečby nesmie uplynúť viac ako 1 hodina.

G. Prvá pomoc pri zlomeninách.

Ak poranený utrpel zlomeninu niektorej kosti, alebo vykĺbenie kĺbu, musí byť po nadobudnutí vedomia prevezený do nemocnice. Zlomená končatina musí byť znehybnená pomocou dláh, a to aj u ranených, ktorí sú v bezvedomí. So zlomenou končatinou sa musí zaobchádzať opatrne, aby sa nezhoršilo postavenie úlomkov zlomenej kosti.

Ak cez porušenú kožu trčia kostené úlomky, hovoríme o otvorenej zlomenine.

Ako dlahu sa použije rôznych predmetov, napr. palíc, dosiek, dáždnikov a i. Pri nedostatku dláh, alebo iných pomôcok, ktoré by mohli slúžiť ako dlahy, záchranca uviaže poranenú končatinu poraneného k jeho zdravej končatine (dolné končatiny), alebo k trupu. Dlahu sa upevňuje tak, aby boli znehybnené obidva kĺby susediace so zlomenou časťou.

Záchranca zaistí zlomenú hornú končatinu pre prevoz tak, že ju opatrne zohne v lakťi približne do pravého uhla, ruku priloží k hrudnému košu a hornú končatinu pripevní zavesením do trojrohej šatky. Trojrohá šatka je uviazaná okolo krku, hornú končatinu prichytí obvinadlom okolo hrudného koša.

Pri umelom dýchaní sa zlomená končatina šikmo položí od tela na dlahu a priviaže sa obvinadlom.

Ošetrenie zlomenín hornej končatiny

- kľúčna kosť – osmičkovým obvazom kríženým medzi lopatkami
- ramenná kosť – dlahou od ramena po zápästie, alebo šatkovým závesom s fixáciou o hrudník
- predlaktie – dlahou od ramena po zápästie, alebo v šatkovom úraze o hrudník
- zápästie – dlahou od lakt'a po koniec prstov a závesom
- ruka a prsty – dlahou od lakt'a po koniec prstov a závesom

Ošetrenie zlomenín dolnej končatiny

- krčok stehennej kosti – dlahou od hrudníka po členok, alebo zdravú nohu, vždy v ľahu
- stehenná kosť- vnútorná dlahu od rozkroku po členok spolu s vonkajšou od pazuchy po členok, v nůdzi o zdravú nohu, vždy v ľahu s protišokovými opatreniami
- členok dlahou od kolena cez chodidlo po koniec prstov
- noha – mätko uložiť bez hýbania fixácie, príp. bandáž elastickým obvazom.

Ošetrovanie zlomenín spodiny lebečnej

Prejavuje sa modrinami okolo očí, poruchami vedomia, dýchania, krvácaním z nosa, úst a uší, príp. s prímiesou mozgovomiechového moku. Pri tomto poranení uložíme postihnutého do ľahu a pre možnosť poranenia krčnej chrbtice naložíme Schanzov golier. Sledujeme životné funkcie, dávame kyslík, v prípade potreby dávame umelé dýchanie.

Ošetrovanie zlomenín lebečnej klenby

Prejavuje sa poruchami vedomia, prípadne kŕčmi v závislosti od rozsahu poranenia mozgu. Otvorené poranenia sterilne prekryjeme, ostatný postup je rovnaký ako u zlomeniny spodiny lebky.

Ošetrovanie zlomenín tvárovej časti lebky

Tieto zlomeniny sú závažné, nakoľko pri nich dochádza k umožneniu priestupu infekcie do mozgového priestoru cez nosovú dutinu a prínosové dutiny. prvá pomoc je rovnaká ako u vyššie uvedených poranení. Treba dbať na možnosť zatečenia krvi do dýchacích ciest. Ak je postihnutý pri vedomí, možno ho uložiť do polosedu. Zlomeniny sánky a nosa fixujeme prakovým obvazom.

Ošetrovanie zlomenín chrbtice

Zlomeniny vznikajú stlačením, nárazom, alebo strihom. Najväčším rizikom týchto zlomenín je poškodenie miechy s doživotným ochrnutím končatín, u zlomenín krčnej chrbtice až smrteľnými následkami so zlyhaním regulácie životne dôležitých orgánov.

Postup pri prvej pomoci je nasledovný:

Zaistíme životné funkcie, pri nepriechodnosti dýchacích ciest zapadnutým koreňom jazyka hlavu zakláňame. Priechodnosť dýchacích ciest udržujeme predsunutím sánky, príp. zavedením ústneho vzduchovodu. nesmieme robiť úklony, predklony, zákľony a rotácie. Prenášanie zraneného je možné len v spolupráci troch a viacerých záchranárov, na tvrdej podložke a vákuovom matraci. Nakladáme Schanzov golier na krk a hlavu fixujeme z bokov napr. vreckami s pieskom a obvazom cez čelo. Pri vyťahovaní postihnutého zo závalu, alebo z hĺbky treba podľa možnosti použiť špeciálny tzv. Meta Jordonov rám.

Ošetrovanie zlomeniny rebier

Poranenie sa prejavuje bolesťami pri stlačení, pri dýchaní a pohyboch. Pri zlomenine viacerých rebier je spravidla porušená stabilita hrudníka, nevyhnutná pre mechaniku dýchania – postihnutý sa dusí. Pri prvej pomoci postihnutého uložíme do polosedu, rebrá fixujeme miernym stiahnutím širokým elastickým obvazom, podáme kyslík, v prípade potreby zaistíme umelé dýchanie.

Ošetrovanie zlomenín panvy

Poranenie sa prejavuje silnou až šokujúcou bolesťou, nemožnosťou pohybu panvy, bolesťou pri stlačení za boky bedrových kostí proti sebe s citelným praskotom. Rizikom poranenia je poškodenie orgánov malej panvy – obličiek, močovodov, mechúra, matrice, vaječníkov, veľkých ciev a podobne. Prvá pomoc spočíva v uložení do ľahu na chrbát s nohami mierne ohnutými v kolenách a pod kolenami vypoďloženými. Postihnutého k podložke fixujeme a šetrne transportujeme do nemocnice.

Poranenie kĺbov

Pôsobením mechanickej sily dochádza k vyvrtnutiu, alebo k vykĺbeniu. Vyvrtnutie vzniká pôsobením menšej sily. Dochádza pri ňom k dočasnému vysunutiu kĺbovej hlavice z kĺbovej jamky, kĺb sa sám vráti do prirodzenej polohy. Vykĺbenie vzniká pri väčších silách, kĺbna hlavica opúšťa jamku natrvalo – musí sa operačne reponovať. Pri vyvrtnutí robíme bandáž elastickým obvazom, u kolenného kĺbu je riziko vážnejšieho poranenia kĺbnych štruktúr, preto tu vždy postupujeme ako

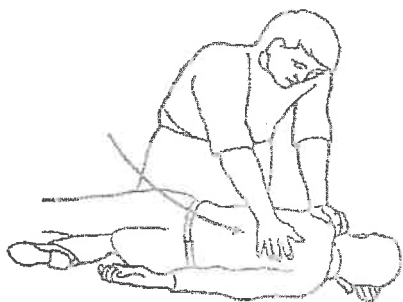
u vykĺbenia. Pri vykĺbení znehybníme kĺb s dlahou v takej polohe, v akej sa nachádza. Dlahu nakladáme cez susedné kĺby nad a pod poranením ako u zlomenín. Zaistíme prevoz do nemocnice.

H. Prvá pomoc pri dusení, bezvedomí.

Bezvedomie je stav, ku ktorému dochádza z rôznych príčin. Bezvedomie môže mať rozličnú hĺbku od ľahkého, z ktorého možno postihnutého dočasne prebrať, až po hlboké s poruchami dýchania a srdcovej činnosti. U postihnutého je nutné urýchlene zistiť či dýcha, príp. či mu pracuje srdce. Po zistení pulzu na krčnej tepne okamžite pozrieť ústnu dutinu, odstrániť zvyšky jedla, zvratky a pod. Postihnutého položiť na chrbát, zakloniť hlavu a započat' s umelým dýchaním. Umelé dýchanie poskytovať bez prerušenia až do oživenia, alebo ukončiť na príkaz lekára.

Upchatie dýchacích ciest cudzím telesom

Cudzie teleso najčastejšie uviazne nad hlasivkami v krku. Na túto komplikáciu musíme myslieť ak po vyššie popísaných úkonoch nepozorujeme spontánne dýchanie postihnutého a pri pokuse o umelý vdych sa nedvíha hrudník. V takomto prípade sa musíme pokúsiť o odstránenie cudzieho telesa.

Jednou z možností je úder medzi lopatky dlaňou z výšky asi 20 cm, tzv. Gordonov manéver. Úder opakujeme viackrát za sebou. pritom si natočíme ležiaceho postihnutého nabok. Nasleduje otvorenie úst a odstránenie telesa rukou.

Pri neúspechu použijeme druhú možnosť, tzv. Heimlichov manéver. Tento

u bezvedomého vykonáme tak, že sa postavíme obkročmo nad postihnutého čelom k jeho tvári, ruky položíme na brucho podobne ako pri masáži srdca a zatlačíme do primeranej hĺbky, mierne šikmo smerom k bránici. Manéver tiež zopakujeme viackrát za sebou a tým vyvoláme v hrudníku pretlak, ktorý pomôže vypudieť prekážku do úst. Po manévri samozrejme musí nasledovať kontrola ústnej dutiny a odstránenie prekážky. Oba manévry možno kombinovať. K postihnutý vdýchne potravu pri jedle a dusí sa ešte pri vedomí pristúpime k úderu medzi lopatky a pri neúspechu k Heimlichovmu manévru v modifikovanej podobe, ako ukazuje obrázok.

I. Prvá pomoc pri topení.

Ak topiaci sa ostal pri vedomí a dýcha, nakloniť ho dolu hlavou. Ak je v bezvedomí, vyliat' z neho vodu a potom kontrolovať dýchanie. Ak nedýcha, začať s umelým dýchaním.

J. Prvá pomoc pri krvácaní z nosa.

Nie je nebezpečné, ak sa objaví po náraze (údere do nosa). Postihnutého dať do sediacej polohy s mierne predklonenou hlavou a 5 -10 minút stláčať obe nosné krídla k sebe, dať mu studený obklad na čelo, zátylie a šiju.

K. Prvá pomoc pri otrase mozgu.

Príznaky: Chvil'kové, alebo niekoľko minút trvajúce bezvedomie, po návrate vedomia ohúrenosť, bledosť, závraty, bolesť hlavy. Postihnutého je nutné okamžite previesť do nemocnice.

L. Prvá pomoc pri omrzlinách a podchladení.

Postihnutý sa postupne dopraví do teplej miestnosti (nenáhly prechod z miesta úrazu). Vykoná sa ľahká masáž okolo postihnutej plochy pre zaistenie dobrého krvného obehu napr. šatkou namočenou v studenej vode. Postihnutému sa podá teplý čaj, príp. nesladená čierna káva, nie však veľké množstvo. Postihnuté miesto sa pokryje sterilným povlakom, zabalí vatou a previaže pružným obvinnom. Poranený sa nechá v klude. Urýchlene sa zaistí lekárska pomoc.

Podchladenie vzniká celkovým znížením teploty telesného jadra pri dlhotrvajúcom pobyte v mrazivom, vlhkom a veternom prostredí. Poklesu teploty sa organizmus bráni svalovou triaškou a pohybom, pripája sa nepokoj, zrýchlená činnosť srdca, prhlbené dýchanie, chladná biela koža, útlm dýchania a srdcovej činnosti, strata vedomia. Pri prvej pomoci je potrebné urýchlene preniesť postihnutého do tepla, zabaliť do teplých prikrývok, izotermickej fólie a podobne. pri zlyhaní životných funkcií oživujeme, oživovacie pokusy ba mali trvať minimálne 1 hodinu. Pri zachovalom dýchaní a srdcovej činnosti podávame kyslík.

M. Prvá pomoc pri úrazoch elektrickým prúdom.

Každého, kto utrpel úraz elektrickým prúdom, aj keď išlo o úraz ľahký, treba nechať prešetriť lekárom, nakoľko dôsledky aj takéhoto úrazu sa môžu prejaviť nepriaznivo neskôr. K postihnutému, ak je v bezvedomí, je vždy potrebné volať lekára.

Postup pri prvej pomoci:

- postihnutého ihneď vyslobodíme z dosahu prúdu vypnutím, alebo spoľahlivým prerušením obvodu, v ktorom sa nachádza
- ak zistíme, že postihnutý nedýcha, začneme ihneď s umelým dýchaním
- pri nehmateľnom pulze, musí byť umelé dýchanie doplnené masážou srdca

Postihnutého môžeme vyslobodiť z elektrického zariadenia pod napätím :

- vypnutím prúdu v hlavnom vypínači, prípadne vypínačom, ktorý je najbližšie k miestu úrazu, alebo vyskrutkovaním poistkových vložiek v príslušnom obvode, príp. hlavných poistiek
- pri zásahu postihnutého prúdom nízkeho napätia odsunúť vodič, alebo odtrhnúť postihnutého z dosahu živej časti tak, aby sám záchranca neprišiel do styku so živou časťou elektrického zariadenia, alebo s telom postihnutého; pri tejto činnosti použije záchranca izolačnú podložku, alebo osobné ochranné pomôcky.

Postihnutého môžeme prevážať len v tom prípade, ak nie je popálený na väčšej ploche, príp. ak nezadržateľne krváca z väčších tepien. Postihnutého odvezieme čo najrýchlejšie do najbližšieho zdravotného strediska.

Postup pri poskytovaní umelého dýchania:

Pred začatím poskytovania umelého dýchania položíme postihnutého na chrbát, odstránime mu prípadné prekážky z ústnej dutiny a pre uvoľnenie dýchacích ciest mu zakloníme hlavu čo najviac dozadu.

Umelé dýchanie z pľúc do pľúc:

- zakloniť hlavu čo najviac dozadu,
- stlačiť nos, na široko roztvorené ústa postihnutého pritlačiť vlastné ústa tak, aby vyfukovaný vzduch neunikal okolo úst, alebo nosom postihnutého; ak sa postihnutému nedajú otvoriť ústa, vdychujeme cez jeho nos,
- hlboko vdýchnuť do úst postihnutého 2 krát za sebou, ak sa dýchanie neobnoví ďalej pokračovať rýchlosťou 12 až 14 krát za minútu, (pri deťoch do 8 rokov vdychujeme približne polovicu kapacity našich pľúc s vyššou frekvenciou vdychov, u kojencov do 1 roka, len obsah vzduchu v ústach taktiež s primerane vyššou frekvenciou vdychov)
- trvale pozorovať dýchacie pohyby hrudníka postihnutého.

Umelé dýchanie z pľúc do pľúc pomocou „T“ - tubusu:

- zasunieme štít náustku medzi široko roztvorené pery, čo najďalej do jedného kútika úst; dôsledne prekryjeme náustkom pery postihnutého a uložíme náustok do stredu úst,

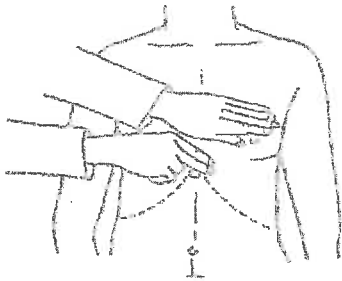
- priložíme dolnú čeľusť k hornej,
- prstami pritlačíme pery k náustku a súčasne stlačíme nosné krídla,
- zasunieme rúrku „T“ - tubusu do náustku tak, aby ohybom smerovala k záchrancovi,
- umelé dýchanie vykonávame tak, ako v predchádzajúcom prípade.

Použitie prístroja PREMA:

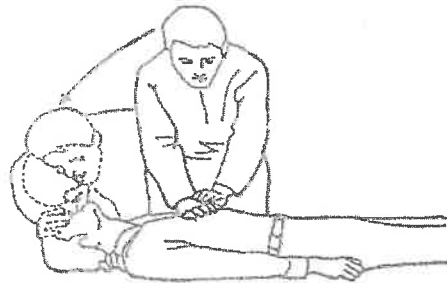
Záchranca si uloží náustok do úst obrubou za predné zuby a na ústa a nos postihnutého priloží masku prístroja s nafúknutou poduškou. Vdychuje a vydychuje do prístroja. Jeho výhodou je, že záchranca má obe ruky voľné, zlepšuje sa tým účinnosť umelého dýchania.

V prípade, že postihnutému nepracuje srdce začneme súčasne s poskytovaním umelého dýchania aj s nepriamou masážou srdca:

- postihnutého uložíme na tvrdú podložku, kľakneme si z boku postihnutého, rukou nahmatáme spodnú spojnicu rebier a o dva prsty vyššie priložíme ruku dlaňou nadol, tak aby bola umiestnená v strede hrudníka a prsty smerovali k boku tela postihnutého, druhú ruku položíme na prvú,
- následne stlačíme s vystretými rukami (nepokrčenými, čiže celým telom) hrudnú kosť postihnutého približne o 5 - 6 cm vo frekvencii cca 80 - 100 x za minútu, u detí do 8 rokov 100 x za minútu jednou rukou, u kojencov do 1 roku 1,5 - 2 cm 100 - 120 x za minútu dvomi prstami.

Vyhmatanie tlakového bodu na hrudnej kosti.

Oživovanie jedným záchrancom.

V prípade, že oživovanie zabezpečuje jeden záchranca je pomer umelého dýchania a masáže srdca - 2 : 15 u dospelých a 1 : 5 u detí a kojencov.

V prípade, že oživovanie zabezpečujú dvaja záchrancovia je pomer umelého dýchania a masáže srdca 1 : 5 aj u dospelých.

Oživovanie sa vykonáva až do oživenia postihnutého, alebo do príchodu lekára bez prestávky.

Ukončiť oživovanie (dať pokyn na ukončenie oživovania) môže len lekár.

N. Prvá pomoc pri otrave kysličníkom uhoľnatým.

Čo najrýchlejšie postihnutého odtiahneme zo zamoreného prostredia, pričom sám záchranca sa musí dostatočne chrániť pred možnou otravou. Bežné protiplynové masky nechránia pred CO.

Ak postihnutý dýcha sám, odporúča sa mu vdychovať kyslík, alebo zmes kyslíku s malým percentom kysličníka uhličitého. Ak postihnutý nedýcha, je potrebné okamžite zaviesť umelé dýchanie z úst do úst, alebo z úst do nosa, príp. umelé dýchanie s vonkajšou masážou srdca. Umelé dýchanie pomocou dýchacích prístrojov s použitím kyslíku majú vykonávať kvalifikovaný zamestnanec. V každom prípade pri otrave kysličníkom uhoľnatým je nutné vyhľadať lekársku pomoc.

O. Vyslobodzovanie osôb.

Každého, kto je vážne postihnutý, a tým ohrozený na zdraví a živote, je pred ošetrením a transportom potrebné zabezpečiť, t.j. urobiť prevenciu ďalšieho poškodenia a zhoršenia stavu.

Pred vyslobodením zraneného je nutné orientačným vyšetrením zistiť rozsah zranení so zameraním na život ohrozujúce poranenia. Postupujeme pritom rýchlo a systematicky prehliadkou a prehmatávaním postihnutého od hlavy k nohám. Ak je postihnutý pri vedomí, súčasne s vyšetrovaním mu kladieme ciele otázky zamerané na miesto, druh a šírenie bolesti, možnosť aktívneho pohybu a iné potiaže. Na základe zistených informácií neodkladne riešime prudké krvácanie a dusenie, v druhom poradí zlomeniny.

V prípade, že postihnutý je v bezvedomí a mechanizmus nehody dáva predpoklad poškodenia chrbtice, a to až do vylúčenia poranenia lekárom. Pri vyslobodzovaní takýchto osôb postupujeme tak, že najprv znehybníme postihnutému krčnú chrbticu Schanzovým golierom, alebo jeho improvizáciou a ak máme možnosť, tak aj ostatú chrbticu o tvrdú podložku, najlepšie k tomu určeným fixačným korytkom. Po znehybnení začneme so samotným vyslobodzovaním a odsunom z miesta nehody na miesto predlekárskeho ošetrovania.

V záchranárskej praxi sa najčastejšie stretávame s vyslobodzovaním osôb z havarovaných vozidiel osôb z havarovaných vozidiel za pomoci tzv. Rautekovho hmatu.

Postup je nasledujúci:

Po orientačnom vyšetrení záchranca znehybní krčnú chrbticu postihnutého. Natočí si sediaceho zraneného tak, aby dostal jeho chrbát na svoj hrudník. Ruky podvlečie popod ramená postihnutého a chytí ho za zdravú hornú končatinu ohnutú v lakti, a to jednou rukou za predlaktie tesne pod lakt'om a druhou v zápästí. Mierne sa zakloní a navolí si zraneného na seba. Pomalým ťahom si ho nasúva na podložené stehno. Pomocník uvoľňuje dolné končatiny zraneného, fixuje ich preložením poranenej na zdravú. Spolu dokončia vyslobodzovanie a uložia zraneného na nosidlá. Pri tomto spôsobe vyslobodzovania treba pamätať na to, že manipulácia s postihnutým v pozdĺžnej osi chrbtice a ťah v tejto osi miechu nepoškodí, treba sa však vyvarovať rotačných pohybov, úkonov do

strán záklonu, predklonu a podobne.

P. Odsun zranených pomocou improvizovaných prostriedkov.

Záchranca sa pri svojich zásahoch často dostáva do situácie, kedy nemá k dispozícii štandardné odsunové prostriedky napr. nosidlá. Vtedy je potrebné odsun zabezpečiť niektorým z improvizovaných spôsobov.

Dvíhanie postihnutých:

Pri dvíhaní osôb si záchrancovia kľaknú na jedno koleno, alebo urobia drep tak, aby mali chrbát vždy vystretý. Ak sa na dvíhaní zúčastňuje viac záchranárov, velenie preberá jeden z nich, a všetky úkony sa robia na jeho povel. Spravidla velí ten záchranca, ktorý drží postihnutého pri mieste poranenia.

Odsun jedným záchrancom podoprením:

Tento spôsob sa používa pri odsune ľahko zraneného pri vedomí, bez vážnejšieho poranenia dolných končatín. Záchranca sa postaví po boku zraneného a jeho ruku, bližšie k sebe, preloží cez svoje plecia a pridrží svojou rukou, odvrátenou od zraneného. Záchranca ruka, privrátená k zranenému ho podopiera v páse.

Odsun jedným záchrancom nesením v náručí:

Spôsob je vhodný na odsun detí, alebo dospelého útlejšieho rastu fyzicky zdatným záchranárom na primerane krátku vzdialenosť. Zranený je pri vedomí, s ľahšími zraneniami a musí byť schopný držať sa rukami okolo krku záchranca.

Odsun jedným záchrancom v prehode cez rameno:

Týmto spôsobom prenášame zraneného v núdzi na nevyhnutnú vzdialenosť aj ak je v bezvedomí. Musí mať však zachovalú činnosť srdca a spontánne dýchanie a pred odsunom treba vylúčiť poškodenie chrbtice, panvy a dlhých kostí. záchranca musí byť primerane fyzicky zdatný. Pokiaľne k zranenému a nadhodom si ho umiestni na svoje plecia tak, aby mu mohol rukami fixovať ruky a nohy a jeho hlavu mal v zornom poli (sledovanie stavu, rozpoznanie vracania a pod).

Odsun jedným záchrancom ťahom za odev, alebo na podložke:

Jedná sa o núdzový spôsob odsunu na nevyhnutnú vzdialenosť napr. zo zamoreného prostredia, z miesta výbuchu a pod. Používa sa aj u ťažko zraneného v bezvedomí. Pri podozrení na poškodenia chrbtice musí byť ťah opatrný a to len v smere dlhej osi chrbtice, vystríhame sa rotačných úkonov a pohybov. Pri ťahu za odev držíme postihnutého v mieste pliec. Ak nemôžeme použiť ťah za odev, postihnutého nasunieme na vhodnú podložku (deka, plachta a pod.) a ťaháme za ňu.

Odsun dvoma záchranármi vedľa seba:

Tento spôsob nepoužívame u zranených v bezvedomí, alebo s poškodenou chrbticou. Záchrancovia sa postavia vedľa seba a z pokľaku zoberú zraneného do náručia. Zranený sa pri odsune drží okolo krku jedného zo záchranárov.

Odsun dvoma záchranármi za sebou:

Tento spôsob používame rovnako ako predchádzajúci a to u nespolupracujúceho zraneného pacienta a v prípade nerovného terénu. Záchrancovia sa postavia za seba. Prvý záchranca sa postaví chrbtom pred nohy zraneného, druhý záchranca tvárou za hlavu zraneného. Prvý záchranca rozťahne nohy zranenému, postaví sa medzi ne a z pokľaku dvíha zraneného v mieste jeho kolien. Druhý záchranca dvíha zraneného z pokľaku tak, že svoje ruky podsunie popod jeho ramená, a dlane si spojí na jeho hrudníku. Dvíhanie a skladanie zraneného sa robí na povel druhého záchrancu, ktorý počas odsunu sleduje stav zraneného. Za voľbu trasy odsunu a včasné upozornenie na prekážky zodpovedá prvý záchranca.

Odsun dvoma záchranármi „na stoličke“:

Tento odsun používame u zranených pri vedomí bez poškodenia chrbtice, panvy a dlhých kostí. Záchrancovia sa postavia vedľa seba, za chrbát zraneného. Prepletením svojich rúk do „L“ v drepe vytvoria tzv. „stoličku“. Na túto si zranený sadne a počas odsunu sa rukami drží okolo pliec záchranárov.

Odsun tromi záchranármi:

Tento spôsob sa používa aj u ťažko zranených v bezvedomí. Záchrancovia pokľaknú vedľa seba a zraneného prenášajú v náručí.

Odsun na improvizovaných nosidlách:

Ako improvizované nosidlá možno použiť dosku, vysadené dvere, lyže, alebo konáre navlečené do rukávov kabáta a pod. tvrdé nosidlá používame u poranení chrbtice.

R. Polohovanie zranených.

Polohovanie je dôležitou súčasťou poskytovania prvej pomoci. Rozličný stav poraneného vyžaduje výber takej polohy, ktorá zlepšuje jeho stav, alebo aspoň zníži riziko väčšieho poškodenia a bolesti.

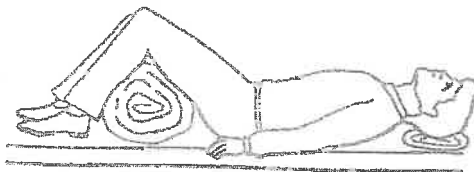
Stabilizovaná poloha na boku

Používa sa pri bezvedomí pri zachovanom dýchaní a srdcovej činnosti.

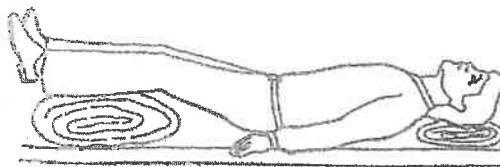
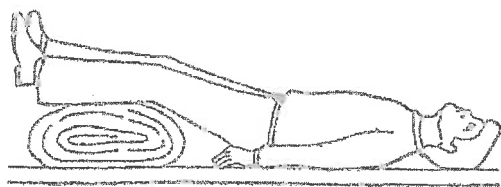
Vodorovná poloha na chrbte

Používa sa pri poraneniach lebky, chrbtice, dolných končatín, popálení prednej časti trupu a oživovaní. Kombinácia s pokrčenými dolnými končatinami sa používa pri zraneniach brucha.

Protišoková poloha

Používa sa pri krvácaniach a ťažkých šokových stavoch.

Poloha v polosedě

Používa sa pri poraneniach hrudníka, krku a tváre.

S. Poleptanie kyselinami a zásadami.

Poleptanie vzniká pôsobením žieravín na kožu a sliznice, a to najčastejšie neopatrnosťou pri práci s týmito látkami, alebo pri nehodách v chemických prevádzkach a doprave. poleptanie slizníc môže vzniknúť aj pri vdychovaní koncentrovaných pár týchto látok.

Poleptanie kyselinami

Pre poleptanie kože je príznačné začervenanie až na suchý príškvar s výraznou bolestivosťou na mieste styku. Ošetrenie spočíva vo výdatnom oplachovaní prúdom tečúcej vody po dobu 20 minút. Postihnutému musí záchranca odstrániť kontaminovaný odev. Po dekontaminácii postihnuté plochy sterilne prekryjeme obvázom. Pri poskytovaní prvej pomoci treba postupovať tak, aby nedošlo k poleptaniu samotných záchrancov.

Pri poleptaní tráviaceho traktu postihnutý zvracia, má silné bolesti, výrazné slinenie, neskôr hnačku. Rýchle upadá do šoku. Pri prvej pomoci ak je postihnutý pri vedomí, je potrebné ústa vypláchnuť čistou vodou, následne dať vypiť čistú vodu za účelom zriedenia žalúdočného obsahu

a ako neutralizačný prostriedok podať vaječný bielok, alebo suspenziu Anacid, ktorá sa bežne používa pri neutralizácii žalúdočnej kyseliny pri vredovej chorobe žalúdka. Ak je postihnutý v bezvedomí, nesmie sa mu podať nič piť, uložíme ho do stabilizovanej polohy a sledujeme dýchanie a pulz. Je zakázané aktívne vyvolávať zvracanie pre nebezpečenstvo prasknutia poleptanej steny žalúdka a pažeráka, ako aj riziko vdýchnutia zvratkov do dýchacích ciest.

Poleptanie zásadami

Pri poleptaní zásadami dochádza k vzniku sivobielych mazľavých plôch, poranenie preniká do hĺbky viac ako u poškodení kyselinami. Pri prvej pomoci postupujeme rovnako ako u poškodení kyselinami.

Pri vypití sú príznaky poleptania podobné ako u kyselín, avšak vzhľadom na možnosť prieniku poškodenia do hlbších štruktúr je podstatne vyššie riziko prasknutia steny poleptanej tráviacej rúry. Na neutralizáciu použijeme namiesto vaječného bielka mlieko. Inak platí všetko rovnako ako bolo uvedené pri poleptaní kyselinami.

Poleptanie dýchacích ciest

Je osobitným a závažným poranením. Dochádza k nemu pri vdýchnutí koncentrácie pár žieravín, najčastejšie chlorovodíka a amoniaku. Riziko u postihnutého spočíva v skorších a neskorších komplikáciách. Skorou a často bezprostredne život ohrozujúcou komplikáciou je opuch sliznice dýchacích ciest, pri ktorom dôjde k zúženiu až uzáveru priesvitu dýchacích ciest s dusením a následnou smrťou postihnutého. V takomto prípade často zachráni postihnutého len včasné zaistenie dýchacích ciest intubáciou (profesionálny záchranársky výkon spočívajúci v zavedení plastovej trubice cez ústa, alebo nos až do priedušnice postihnutého), alebo koniotomiou (výkon, pri ktorom sa pomocou skalpela, alebo nožom prereže chrupavka priedušnice na krku a do otvoru sa vsunie trubica, cez ktorú môže postihnutý dýchať). Za štandardný postup prvej pomoci u postihnutého pri vedomí sa považuje rýchla evakuácia, uloženie do ľahu so zvýšenou hlavou a hrudníkom a podávanie kyslíka. Postihnutého v bezvedomí, ktorý sám dýcha, uložíme do stabilizovanej polohy a sledujeme dýchanie a činnosť srdca. taktiež podávame kyslík. Ak postihnutý prestane dýchať, dávame umelé dýchanie s použitím ručného kriesiaceho prístroja, alebo kyslíkového dýchacieho prístroja. Neskoršou komplikáciou poleptania dýchacích ciest je trvalé poškodenie pľúcnych mechúrikov, cez ktoré sa dostáva kyslík do krvi.

Poleptanie očí

Toto poranenie, ak sa nevyskytuje v kombinácii s iným, nie je spravidla život ohrozujúce, avšak je veľmi závažné z hľadiska neskoršieho spoločenského uplatnenia postihnutého, ktorý je ohrozený stratou zraku. Postihnutie očí je sprevádzané začervenaním, slzením, kŕčovitým zovretím očných viečok a silnými bolesťami. prvá pomoc spočíva v násilnom roztvorení viečok a vypláchnutím očí prúdom čistej vody. Oko vždy vyplachujeme smerom od vnútorného očného kútika smerom k vonkajšiemu. Pri opačnom postupe by sme mohli vyplachujúcou vodou poškodiť zdravé oko. V tejto súvislosti treba upozorniť na mimoriadne nebezpečné poleptanie nehaseným vápnom. Tu sa uplatňuje, okrem chemického poleptania aj účinok vysokej teploty, ktorá vzniká pri styku nehaseného vápna s vodou. Nebezpečné je hlavne uviaznutie kúskov vápna pod mihalniciami v spojkovom vaku. Ak sa pri prvej pomoci tieto kúsky okamžite neodstránia, do času odovzdania postihnutého lekárovi je spravidla poškodenie zraku takého rozsahu, že zrak už nemožno vrátiť. preto je pri tomto poranení nutné násilne postihnuté oko otvoriť, mihalnice vyvrátiť, vypláchnuť a zaklizené kúsky vápna mechanicky odstrániť všetkými dostupnými prostriedkami, a to aj za cenu poranenia spojovky, mihalníc či oko-hybných svalov. Tieto poranenia sa dajú chirurgicky ošetriť, ale zrak stratený poleptaním sa už nevráti.

IV. Nástenné lekárničky.

Týmto sa ustanovuje spôsob zabezpečenia prevádzkovania nástenných lekárničiek v organizácii, ako aj stanovenie zodpovednosti za plnenie úloh súvisiacich s ich prevádzkovaním.

Obsah nástenných lekárničiek:

Rozmiestnenie lekárničiek:

		ks	ks
Acylpyrin	10 tbl.	2	
Carbosorb	20 tbl.	1	
Gastrogel	50 tbl.	1	
Ophtal	2 x 50 ml	1	
Ataralgin	10 tbl.	1	
Septonex spr.	45 ml.	1	
Kompress 7,5 cm x 7,5 cm	á 2 ks	2	
Spofaplast 2,5 cm x 2m		1	
Rýchloobväz 6cm x 1 m		1	
Obväz hydrofilný sterilný	6cm x 5m	2	
Gumové škrtidlo		1	
Obväz hydrofilný nesterilný	8cm x 5 m	4	
Obväz hydrofilný sterilný	10cm x 5 m	10	
Trojčípa šatka		1	
Väta obväzová skladaná	50 g	2	
Pinzeta		1	
Uzatvárací špendlík		6	
Teplomer lekársky v puzdre		1	
Resuscitačné rúško		2	
Polyetylénové rukavice prvého kontaktu		1	

Obsah nástenných lekárničiek je v súlade s povolením MZ SR č.j. FV - 070/99 z 28.5.1999.

V lekárničkách sú umiestnené zošity na záznam použitia lekárničky (záznam musí obsahovať dátum použitia lekárničky, meno a priezvisko osoby, ktorá lekárničku použila, druh a množstvo použitého materiálu).

Za kontrolu a dopĺňanie chýbajúceho obsahu lekárničiek zodpovedajú –

V. Autolekárničky.

Obsah autolekárničiek v motorových vozidlách organizácie:

	ks
Kompress 7,5 cm x 7,5 cm á 5 ks	2
Dezinfekčný roztok s roprašovačom	1
Resuscitačné rúško	1
Izotermická fólia 220 x 140 cm	1
Trojciपा šatka	2
Polyetylénové rukavice prvého kontaktu	1
Náplast' hladká 1,25 cm x 2 m	1
Obväz hotový sterilný č.4	4
Obväz hydrofilný sterilný 10cm x 5 m	1
Obväz hydrofilný sterilný 6cm x 5m	1
Gumové škrtidlo	1
Obvinadlo pružné 6 cm x 5 m	1
Náplast' s vankúšikom 8cm x 4 cm	10

Obsah autolekárničiek je v súlade s povolením MZ SR č.j. FV - 070/99 z 28.5.1999.

Za kontrolu a dopĺňanie chýbajúceho obsahu autolekárničiek budú zodpovedať jednotliví vodiči, alebo vodiči referentských vozidiel.

Obsah autolekárničiek bude dopĺňaný príslušnými vodičmi.

Záznam o registrovanom pracovnom úraze

Údaje sa vyplňajú veľkými tlačnými písmenami čiernej, alebo tmavomodrej farby

Zamestnávateľ, adresa																																										
.....																																										
IČO	<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> </tr> </table>																																									
Právna forma zamestnávateľa																																										
.....																																										
Útvar, ktorý vedie evidenciu miezd zamestnávateľa, adresa	Organizačná zložka, adresa																																									
.....																																										
.....																																										
.....																																										
Rozsah zodpovednosti zamestnávateľa za registrovaný pracovný úraz (ďalej len „úraz“) <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> </tr> </table> %																																										
1	<table style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">Meno, priezvisko titul zamestnanca</td> <td style="width: 50%;">Dátum narodenia</td> </tr> <tr> <td>.....</td> <td><table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> </tr> </table></td> </tr> <tr> <td>Trvalý – prechodný pobyt</td> <td>Štátna príslušnosť</td> </tr> <tr> <td>.....</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>.....</td> <td>Počet nezaopatrených detí</td> </tr> <tr> <td>.....</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>Denný vymeriavací základ zamestnanca</td> <td>IČSZ</td> </tr> <tr> <td>.....</td> <td><table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> </tr> </table></td> </tr> <tr> <td>Je nemocensky poistený</td> <td>Sk</td> </tr> <tr> <td></td> <td><table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px; text-align: center;">ÁNO - NIE</td> </tr> </table></td> </tr> </table>	Meno, priezvisko titul zamestnanca	Dátum narodenia	<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> </tr> </table>											Trvalý – prechodný pobyt	Štátna príslušnosť	Počet nezaopatrených detí	Denný vymeriavací základ zamestnanca	IČSZ	<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> </tr> </table>											Je nemocensky poistený	Sk		<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px; text-align: center;">ÁNO - NIE</td> </tr> </table>	ÁNO - NIE
Meno, priezvisko titul zamestnanca	Dátum narodenia																																									
.....	<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> </tr> </table>																																									
Trvalý – prechodný pobyt	Štátna príslušnosť																																									
.....																																									
.....	Počet nezaopatrených detí																																									
.....																																									
Denný vymeriavací základ zamestnanca	IČSZ																																									
.....	<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> </tr> </table>																																									
Je nemocensky poistený	Sk																																									
	<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px; text-align: center;">ÁNO - NIE</td> </tr> </table>	ÁNO - NIE																																								
ÁNO - NIE																																										
2	Pracovisko Druh vykonávanej práce (funkcie) pri ktorej zamestnanec utrpel úraz Túto prácu (funkciu) vykonáva u zamestnávateľa rokov mesiacov dní																																									
3	<table style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">Má odbornú spôsobilosť na výkon práce pri ktorej utrpel úraz</td> <td style="width: 50%; text-align: center;"><table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px; text-align: center;">ÁNO - NIE</td> </tr> </table></td> </tr> <tr> <td>Má zdravotnú spôsobilosť na výkon tejto práce</td> <td style="text-align: center;"><table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px; text-align: center;">ÁNO - NIE</td> </tr> </table></td> </tr> <tr> <td colspan="2">Dátum posledného oboznámenia s predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, so zásadami bezpečnej práce a ochrany zdravia pri práci a s bezpečnými pracovnými postupmi</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;"> <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> </tr> </table> </td> </tr> <tr> <td colspan="2">Po vykonanom oboznámení boli vedomosti zamestnanca overené</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;"><table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px; text-align: center;">ÁNO - NIE</td> </tr> </table></td> </tr> </table>	Má odbornú spôsobilosť na výkon práce pri ktorej utrpel úraz	<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px; text-align: center;">ÁNO - NIE</td> </tr> </table>	ÁNO - NIE	Má zdravotnú spôsobilosť na výkon tejto práce	<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px; text-align: center;">ÁNO - NIE</td> </tr> </table>	ÁNO - NIE	Dátum posledného oboznámenia s predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, so zásadami bezpečnej práce a ochrany zdravia pri práci a s bezpečnými pracovnými postupmi		<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> </tr> </table>												Po vykonanom oboznámení boli vedomosti zamestnanca overené		<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px; text-align: center;">ÁNO - NIE</td> </tr> </table>		ÁNO - NIE																
Má odbornú spôsobilosť na výkon práce pri ktorej utrpel úraz	<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px; text-align: center;">ÁNO - NIE</td> </tr> </table>	ÁNO - NIE																																								
ÁNO - NIE																																										
Má zdravotnú spôsobilosť na výkon tejto práce	<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px; text-align: center;">ÁNO - NIE</td> </tr> </table>	ÁNO - NIE																																								
ÁNO - NIE																																										
Dátum posledného oboznámenia s predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, so zásadami bezpečnej práce a ochrany zdravia pri práci a s bezpečnými pracovnými postupmi																																										
<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> </tr> </table>																																										
Po vykonanom oboznámení boli vedomosti zamestnanca overené																																										
<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px; text-align: center;">ÁNO - NIE</td> </tr> </table>		ÁNO - NIE																																								
ÁNO - NIE																																										
4	Od začiatku zmeny odpracoval hodín. Pracovná zmena trvá od do Miesto kde došlo k úrazu																																									
5	<table style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 30%;">Ide o úraz smrteľný</td> <td style="width: 15%; text-align: center;"><table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px; text-align: center;">ÁNO - NIE</td> </tr> </table></td> <td style="width: 15%;">Dátum úmrtia</td> <td style="width: 40%;"><table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> </tr> </table></td> </tr> <tr> <td>s ťažkou ujmom na zdraví</td> <td style="text-align: center;"><table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px; text-align: center;">ÁNO - NIE</td> </tr> </table></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	Ide o úraz smrteľný	<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px; text-align: center;">ÁNO - NIE</td> </tr> </table>	ÁNO - NIE	Dátum úmrtia	<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> </tr> </table>											s ťažkou ujmom na zdraví	<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px; text-align: center;">ÁNO - NIE</td> </tr> </table>	ÁNO - NIE																							
Ide o úraz smrteľný	<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px; text-align: center;">ÁNO - NIE</td> </tr> </table>	ÁNO - NIE	Dátum úmrtia	<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> </tr> </table>																																						
ÁNO - NIE																																										
s ťažkou ujmom na zdraví	<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px; text-align: center;">ÁNO - NIE</td> </tr> </table>	ÁNO - NIE																																								
ÁNO - NIE																																										
6	Opis priebehu úrazu																																									
7	Zdroj úrazu																																									
Kód zdroja úrazu																																										
8	Príčina úrazu																																									
Kód príčiny úrazu																																										

9	Vyjadrenie zamestnanca k úrazu.	 Meno, priezvisko a podpis zamestnanca			
	Dátum vyšetrenia úrazu	<input type="text"/> Meno, priezvisko a podpis zástupcu zamestnávateľa			
10	Na odstránenie príčin úrazu zamestnávateľ vykoná nasledujúce termínované opatrenia					
	a) technické	Dátum vykonania	<input type="text"/>			
	b) organizačné	Dátum vykonania	<input type="text"/>			
11	Vyjadrenie k úrazu	 Meno, priezvisko a podpis			
	a) zástupcu zamestnancov pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci	b) zástupcu odborového orgánu, alebo zamestnaneckej rady, alebo zamestnaneckého dôverníka Meno priezvisko a podpis			
12	Záznam o kontrole vykonaných opatrení	 Meno priezvisko a podpis osoby, ktorá vykonala kontrolu			
	Dátum kontroly	<input type="text"/>				
Údaje podľa metodiky Európskej štatistiky pracovných úrazov						
Číslo úrazu <input type="text"/>						
13	OKEČ	<input type="text"/>	Povolanie zamestnanca	<input type="text"/>	Vek zamestnanca	<input type="text"/>
	Pohlavie zamestnanca	<input type="text"/>	Druh poranenia	<input type="text"/>	Poranená časť tela	<input type="text"/>
	Územie na ktorom vznikol úraz	<input type="text"/>	Dátum úrazu	<input type="text"/>	Čas úrazu	<input type="text"/>
	Veľkosť organizácie	<input type="text"/>	Príslušnosť zamestnanca k štátom	<input type="text"/>	Pracovný vzťah zamestnanca	<input type="text"/>
	Celkový počet dní PN	<input type="text"/>	Špecifikácia pracoviska	<input type="text"/>	Pracovisko	<input type="text"/>
	Špecifická pracovná činnosť	<input type="text"/>	Materiálový činiteľ špecifickej pracovnej činnosti	<input type="text"/>		
	Odchýlka	<input type="text"/>	Materiálový činiteľ odchýlky	<input type="text"/>		
	Dotyk (kontakt) – spôsob poranenia	<input type="text"/>	Materiálový činiteľ dotyku (kontaktu)	<input type="text"/>		

VZOR LEKÁRSKEHO POSUDKU

LEKÁRSKY POSUDOK O BOLESTNOM A SŤAŽENÍ SPOLOČENSKÉHO UPLATNENIA

spracovaný a vydaný podľa zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej zákon).

Údaje o poškodenom:
Meno a priezvisko:
Dátum narodenia:
Adresa:
Povolanie:
Údaje o poškodení na zdraví:
Dátum vzniku poškodenia na zdraví (priznania choroby z povolania):*
Miesto, kde vzniklo poškodenie na zdraví:
Príčina poškodenia na zdraví (podľa poškodeného):

A. HODNOTENIE BOLESTNÉHO

Začiatok liečenia:		Ukončenie liečenia:			
Z toho v ústavnej starostlivosti od					
Pracovná neschopnosť od					
Položka z prílohy č.1 (časť I a III)	Diagnóza	Hodnotenie v bodoch (§9 zákona)			Zdôvodnenie
		Počet bodov	Zvýšenie (§9 ods. 5 a 6 zákona)	Spolu	
Celkový počet bodov					

B. HODNOTENIE SŤAŽENIA SPOLOČENSKÉHO UPLATNENIA

Začiatok liečenia:		Ukončenie liečenia:			
Z toho v ústavnej starostlivosti od					
Pracovná neschopnosť od					
Položka z prílohy č.1 (časť II a IV)	Diagnóza	Hodnotenie v bodoch (§10 zákona)			Zdôvodnenie
		Počet bodov	Zvýšenie (§ 10 ods. 4 zákona)	Spolu	
Celkový počet bodov					

V

.....
 Odtlačok pečiatky a podpis posudzujúceho lekára
 zdravotníckeho zariadenia

.....
 Odtlačok pečiatky a podpis prednostu
 (zástupcu) zdravotníckeho zariadenia

* Nehodiace sa prečiarknite

Klasifikácia zdrojov a príčin úrazov

Za zdroj úrazu sa pokladá predmet (stroj, dopravný prostriedok, materiál a pod.), alebo energia, príp. ľudská bytosť, zvierá, prírodný živý, ktoré svojím náhlým vonkajším pôsobením spôsobili poranenie (úraz) zamestnanca priamo, alebo nepriamo tým, že pri nejakej jeho činnosti, príp. náhodnom styku s ním boli bezprostredným podnetom vzniku úrazovej nehody.

Vo väčšine prípadov nepôsobí zdroj úrazu samostatne, t.j. izolovane. Spravidla sa tu vyskytuje ešte ďalší činiteľ, alebo činitele ako vnútorné príčiny toho, že nejaký zdroj spôsobil nehodu, alebo priame poranenie. Stav úrazového ohrozenia (možnosť vzniku nehody) vyplýva napr. z toho, že zdroj úrazu nie je upravený, alebo dostatočne zaistený po stránke bezpečnosti práce, alebo sa s ním nesprávne manipuluje, odstraňujú sa bezpečnostné zariadenia, ochranné pomôcky, alebo nie sú inak dodržiavané bezpečnostné predpisy, používajú sa nebezpečné pracovné postupy (buď vedome, alebo z nedostatku vedomostí, výcviku a pod.), alebo osoby prichádzajúce do styku so zdrojom úrazu, nie sú dostatočne poučené o svojom ohrození a pod. V týchto okolnostiach, ktoré spoluvytvárajú, alebo zvyšujú stav ohrozenia pracoviska sú zahrnuté pod pojem **príčiny úrazov**.

Pre účely štatistického spracovania je potrebné úrazové znaky (zdroje a príčiny) triediť. Schéma zdrojov úrazov obsahuje 11 základných skupín, označených pre účely evidencie rímskymi číslicami I. - XI.. V rámci týchto základných skupín sa zdroje úrazov rozdeľujú do podskupín. Schéma príčin úrazov obsahuje 14 základných skupín.

KLASIFIKAČNÁ SCHÉMA ZDROJOV ÚRAZOV.**I. DOPRAVNÉ PROSTRIEDKY**

Letecké motorové a bezmotorové dopravné prostriedky	I-00
Vodné motorové a bezmotorové dopravné prostriedky	I-01
Motorové cestné dopravné prostriedky	I-02
Železničné dopravné prostriedky vrátane pouličných dráh, verejných lanoviek a neverejnej dopravy po koľaji	I-03
Cestné bezmotorové dopravné prostriedky /povozy s príviesným vozom bicykle, ručné vozíky a pod./	I-04
Vnútropodnikové motorové dopravné prostriedky /koľajové i bez koľají/	I-05
Vnútropodnikové lanovky, reťazové dopravníky a naklonené /zvážacie/dráhy na koľaji	I-06
Vnútropodnikové bezmotorové dopravné prostriedky /na koľaji i bez koľají/	I-07

II. ZDVÍHADLÁ A DOPRAVNÍKY, ZDVÍHACIE A DOPRAVNÉ POMÔCKY

Žeriavy a iné zdvíhadlá pre rôznosmernú dopravu /motorové i bezmotorové/	II-08
Výťahy, elevátory, ťažné stroje a iné zdvíhadlá na zvislú dopravu	II-09
Dopravníky /transportéry/vrátane vnútropodnikových visutých dráh	II-10
Zdvíhacie a dopravné zariadenie - pomôcky	II-11

III. STROJE - HNACIE, POMOCNÉ, OBRÁBACIE A PRACOVNÉ

a) hnacie stroje - prevod hnacej sily

Stabilné hnacie stroje, motory, generátory, agregáty a pod. a pohyblivé stroje použité ako hnacie stroje

III-12

Motory dopravných prostriedkov /okrem dopravy/

III-13

Zariadenie na prevod hnacej sily

III-14

b) obrábacie stroje na drevo

Okružné, rámové a iné píly na drevo

III-15

Sústruhy a vŕtačky na drevo

III-16

Frézovacie, drážkovacie a žliabkovacie stroje na drevo

III-17

Hobl'ovacie, brúsiace a leštiace stroje na drevo

III-18

Združené a ostatné, prípadne špeciálne drevoobrábacie stroje

III-19

c) obrábacie a tvárniace stroje na kovy

Lisy, kladivá, buchary a pod.

III-20

Sústruhy kovov

III-21

Vŕtačky na kov a stroje na rezanie závitov

III-22

Píly, frézy, pret'ahovacie a hobl'ovacie stroje na kovy

III-23

Brúsky, čističe a leštiče kovov

III-24

Stroje na beztrieskové obrábanie kovov

III-25

Zváracie stroje a špeciálne kovoobrábacie stroje/

III-26

d) bežné obrábacie, tvárniace a pracovné stroje na ostatný materiál

Lisy na iný materiál ako kov a drevo

III-27

Raziace, vykrajovacie, vysekávacie a rezacie stroje /okrem píly/

III-28

Píly, sústruhy, vŕtačky na rozličný materiál /okrem kovu a dreva/

III-29

Stroje /frézovacie, hľbiace, drážkovacie, hobl'ovacie, brúsiace a leštiace/

III-30

Zdrobňovacie, drviace /mlyny/, triediace stroje

III-31

Pomocné stroje, čerpadlá, ventilátory, kompresory a rozličné pracovné stroje

III-32

e) špeciálne stroje pre rozličné pracovné odbory

Zvláštne stroje banské, dobývacie, zakladacie a úpravárske stroje na zemné práce	III-33
Stavebné stroje a stroje na úpravu terénu, špeciálne železničné stroje	III-34
Zvláštne hutnícke a zlievárenské stroje	III-35
Zvláštne plynárenské stroje, stroje používané v chemickom a gumárenskom priemysle, zvláštne keramické a sklárske stroje, prípadne stroje na výrobu plastov	III-36
Zvláštne stroje na výrobu buničiny, lepenky a papiera, kartonážne stroje	III-37
Zvláštne stroje na výrobu koží a kožušín, obuvnícke, kožušnícke, rukavičkárske stroje a pod.	III-38
Zvláštne textilné a odevné stroje /vrátane strojov používaných v pracovniach, čistiarňach, žehliarňach a opravovniach/	III-39
Zvláštne potravinárske stroje, stroje používané v tukovom a tabakovom priemysle	III-40
Zvláštne poľnohospodárske stroje /vlečné a ostatné/	III-41
Zvláštne stroje polygrafické, kancelárske, zdravotnícke, štatistické a iné neuvedené alebo bližšie neurčené pre rozličné odbory	III-42

IV. PRACOVNÉ, PRÍPADNE CESTNÉ DOPRAVNÉ PRIESTORY AKO ZDROJE PÁDOV OSÔB

Cesty vrátane dopravných a pracovných priestorov koľajových dráh /pracovné komunikačné priestory/ verejného charakteru - pády zamestnancov na rovine	IV-43
Vnútro podnikové pracoviská /komunikačné priestory/ akejkoľvek úrovne - pády zamestnancov na rovine	IV-44
Schody, rebríky, výstupy-pády zamestnancov na nich a z nich	IV-45
Ostatné zvýšené pracoviská-pády zamestnancov z výšky	IV-46
Priehlbiny, jamy, nezakryté otvory /pri pracovisku akejkoľvek úrovne/ - pády zamestnancov do hĺbky	IV-47

V. MATERIÁL, BREMENÁ, PREDMETY

Zemina, hornina, kameň, kusový a sypký materiál - pád materiálu	Va-48
Ostatný materiál /okrem zn.48/, predmety, výrobky, zariadenia-pád predmetov	Va-49

Bremená /materiál, premiestňované alebo inak manipulované predmety/	Vb-50
-úrazy bremenami	Vb-50
Materiál, predmety-pôsobenie ostrými hranami, vyčnievajúcimi hrotmi a pod. pri rôznej manipulácii, chôdzi a pohybe	Vb-51
Drobné úlomky z materiálu alebo nástrojov odletujúce pri ručnom spracovaní, resp. pri páde a rozbití predmetov-vniknutie do oka, perforácia iných častí tela	Vc-52
Drobné úlomky z materiálu alebo nástrojov odletujúce pri strojovom spracovaní-vniknutie do oka, perforácia iných častí tela	Vc-53

VI. NÁRADIE, NÁSTROJE, RUČNE OVLÁDANÉ STROJČEKY A PRÍSTROJE

Pomocné ručné dobývacie náradie, náradie na zemné, stavebné a poľnohospodárske práce	VI-54
Pomocné ručné bicie, uťahovacie, pridržiavacie, spájacie, zváracie, čistiacie, mazacie a iné náradie	VI-55
Pomocné strojové náradie /upínacie nástroje a zariadenia/	VI-56
Meracie a rysovacie náradie /nástroje a prístroje/, prenosné lampy	VI-57
Ručné nástroje /rezacie, sekacie, krájacie, dlabacie, prebíjacie, rybie, uberacie, brúsiace a iné/	VI-58
Strojové nástroje /na upnutie do strojov a prístrojov použité prípadne na ručné práce - tvárniace nástroje/	VI-59
Ručne ovládané stroje a prístroje-ochranné prístroje	VI-60

VII. PRIEMYSELNÉ ŠKODLIVINY, HORÚCE LÁTKY A PREDMETY, OHEŇ A VÝBUŠNINY

Jedovaté látky - tuhé, tekuté, jedovaté a nedýchatelné plyny	VII-61
Žieravé a leptavé látky /aj ak sú súčasne horúce/	VII-62
Tekuté a plynné horúce látky /pary/	VII-63
Tuhé horúce látky, horúce predmety, zariadenia a pod.	VII-64
Horľavé a zápalné látky, explozívne plyny, oheň	VII-65
Výbušniny /trhaviny, výbušniny, strelivo/ a strelné zbrane	VII-66
Škodlivé lúče /žiarenie/	VII-67

VIII. KOTLY, NÁDOBY A VEDENIA /POTRUBIE/ POD TLAKOM

Kotly, nádoby a vedenia /potrubie/ pod tlakom VIII-68

IX. ELEKTRINA

Elektrina vysokého napätia /nad 300 V proti zemi/ IX-69

Elektrina stredného a nízkeho napätia /do 300 V proti zemi/ IX-70

X. ĽUDIA, ZVIERATÁ A PRÍRODNÉ ŽIVLY

Zvieratá X-71

Úmyselné i neúmyselné poškodenie, násilie, zranenie inou osobou, živelné pohromy a iné prírodné vplyvy, atmosféra pracoviska X-72

XI. INÉ ZDROJE

Zábavné, športové, telocvičné náradie a zariadenie /vrátane mechanického/, gymnastické, športové a tanečné výkony bez náradia XI-73

Nehody pri liečebných zákrokoch a ich oneskorené komplikácie XI-74

Iné zdroje, ktoré nemožno zaradiť do predchádzajúcich skupín XI-75

KLASIFIKAČNÁ SCHÉMA PRÍČIN ÚRAZOV

- Chybný alebo nepriaznivý stav úrazu / nie pracoviska/ 1.
- Chýbajúce alebo nedostatočné ochranné zariadenie a zabezpečenie 2.
- Chýbajúce /nepridelené/, nedostatočné alebo nevhodné osobné ochranné pracovné prostriedky 3.
- Nepriaznivý stav alebo chybné usporiadanie pracoviska, prípadne komunikácie /aj keď je pracovisko zdrojom úrazu/ 4.
- Nedostatky v osvetlení a viditeľnosť, nepriaznivé vplyvy hluku, otrasov a škodlivého ovzdušia na pracovisku /na komunikácii/ 5.
- Nesprávna organizácia práce 6.
- Neoboznámenosť s podmienkami bezpečnej práce a nedostatok potrebnej kvalifikácie /teoretických vedomostí, šikovnosti, zručnosti, prispôsobenia a pod./ 7.
- Používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, zotrávania v ohrozenom priestore 8.
- Odstránenie alebo nepoužívanie predpísaných bezpečnostných zariadení a ochranných opatrení 9.
- Nepoužívanie /nesprávne používanie/ predpísaných a pridelených osobných ochranných pomôcok /prístrojov/ 10.
- Ohrozenie inými osobami /odvedenie pozornosti pri práci, žarty, hádky a iné nesprávne a nebezpečné konanie/ 11.
- Nedostatky osobných predpokladov na riadny pracovný výkon /chýbajúce telesné predpoklady, zmyslové nedostatky, nepriaznivé osobné vlastnosti a okamžité psychofyziologické stavy/ 12.
- Ohrozenie zvieratami a prírodnými živlami 13.
- Nezistené príčiny 14.

Záznam o registrovanom školskom úraze

Škola:.....

číslo telefónu:

Adresa:

PSC

Nadriadený orgán, zriad'ovateľ (adresa):

1	Meno, priezvisko zraneného Dátum narodenia Trieda, ročník, semester
2	Bydlisko zraneného Rodinný stav Počet nezaopatrených detí rodičov zraneného - u ženatých (vydatých) žiakov
3	Meno, priezvisko , bydlisko zákonného zástupcu, ak je zranený nepĺnoletý
4	Hodina deň mesiac rok vzniku úrazu Miesto, kde došlo k úrazu..... Druh zranenia ¹⁾ Zranená časť tela
5	Ide o úraz smrteľný ? Zranený zomrel ihneď ? Alebo neskôr (dátum) Ide o úraz s ťažkou ujmom na zdraví ?
6	Opis priebehu úrazu <div style="display: flex; justify-content: space-between; margin-top: 20px;"> <div style="width: 45%;">Zdroj úrazu 2)</div> <div style="width: 45%;">Kód zdroja úrazu</div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-between; margin-top: 10px;"> <div style="width: 45%;">Príčina úrazu</div> <div style="width: 45%;">Kód príčiny úrazu</div> </div>
7	Kto vykonával v čase a na mieste úrazu pedagogický dozor a akým spôsobom? Ako, kedy a kým bol zranený poučený o zásadách bezpečného správania vo vzťahu k úrazu?

1) § 123 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon

2) vyplňovať podľa vyhlášky M P S V a R SR číslo 500/2006 Z. z.

